

Maakunnan tila Landskapets tillstånd

1/2003

Varsinais Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

TE·KESKUS
Työvoima- ja elinkeinokeskus

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

PL 273, 20101 Turku/Åbo
puh/tel (02) 2100 900, fax 2100 901
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi

Varsinais-Suomen TE-keskus
Egentliga Finlands arbetskrafts och näringscentralen

PL 236, 20101 Turku/Åbo
puh/tel (02) 2100 400, fax 2100 401
varsinais-suomi@te-keskus.fi
www.te-keskus.fi/varsinais-suomi

Turun kauppakamari
Åbo handelskammare

Puolalankatu/ Puolalagatan 1, 20100 Turku/Åbo
puh/tel (02) 274 3400, fax (02) 274 3440
kauppakamari@turku.chamber.fi
<http://www.turku.chamber.fi>

Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelu
Egentliga Finlands forskning och framsyn service

Ratapihankatu/ Bangårdsgatan 36, 20100 Turku/Åbo
puh/tel (02) 2100 400, fax 2100 401
ennakointi@luotain.fi

ISBN 951-9054-73-1

Paino: Kaarinan Tasopaino Oy

SISÄLTÖ

Tiivistelmä	4
Väestökehitys Varsinais-Suomessa	5
Työmarkkinat ja työllisyys	9
Tuotantokehitys päätoimialoilla 2002	13
Varsinais-Suomen koulutustarjonta	18
Varsinais-Suomen kilpailukyky	21
Lopuksi	25
LIITE	26

INNEHÅLL

Sammandrag
Befolkningsutvecklingen i Egentliga Finland
Arbetsmarknaderna och sysselsättningen
Produktionsutvecklingen i huvudbranscherna 2002
Egentliga Finlands utbildningsutbud
Egentliga Finlands konkurrenskraft
Slutord
BILAGA

Tiivistelmä

Maakunnan tila 2003/1 -katsaus on laadittu Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelun ja Turun kauppakamarin yhteistyönä. Katsauksessa käsitellään keskeisimpien toimialojen tuotanto- ja työllisyyskehitystä sekä maakunnan väestökehitystä vuoden 2002 aikana. Lisäksi yritysten näkemyksiä alueen yritysilmapiiirin kilpailukykyisyydestä on selvitetty Turun kauppakamarin jäsenyrityksiin kohdistetulla kyselytutkimuksella.

Väestökasvu riippuu voimakkaasti kuntien välisen muutto-liikkeen nettomuutoksesta sekä nettosiirtolaisuudesta. Luonnollinen väestönkasvu on yhä pienempi väestön kokonaisuutensa selittäjä. Väestön kasvu keskittyy Turun seudulle ja vähenevässä määrin Salon seudulle muiden seutukuntien kärsiessä muuttotappiota.

Työllisyyden kasvu oli Varsinais-Suomessa maan keskimääräistä ripeämpää eli noin 1,5 prosenttia. Työllisyysaste kohonkin yli 70 prosenttiin. Työllisyyden koheneminen perustui pääasiassa palveluiden kysynnän kasvuun. Työttömyysaste oli 10,1 %, mikä oli maakunnista kolmanneksi alhaisin.

Varsinais-Suomen bkt kasvoi arviolta 2,7 % vuonna 2002, kun koko maassa kasvu jäi 1,6 prosenttiin. Myönteinen kehitys perustui sähköteknisen teollisuuden vientivolyymien kasvuun vuoden lopulla. Myös palveluiden ja kaupan alan kasvu jatkui, joskin hidastuen. Kansainvälisesti investointien vähäisyys ja teollisuuden käyttöasteen mataluus laskevat mm. metalliteollisuuden tuotantoa. Rakentaminen säilyi kokonaisuutena vuoden 2001 tasolla. Suomen lähialueiden keskimääräistä positiivisempi talouskasvu toisaalta lisäsi vientiä mm. elintarvikkeiden ja kemiantuotteiden osalta.

Turun kauppakamarin suorittamassa kyselyssä selviää, että Varsinais-Suomen kilpailukyky on kehittynyt myönteisesti. Painopisteet ovat jossakin määrin muualla kuin koko maassa. Yksittäisistä kilpailukykytekijöistä merkittävimpana yritykset pitivät itselleen sopivan työvoiman saatavuutta. Toisaalta lentoliikenteen palvelutason kehittäminen nähtiin tärkeänä kilpailukykyyn kehittämiskohteena.

Sammandrag

Landskapets tillstånd 2003/1 har gjorts upp i samarbete mellan Egentliga Finlands forsknings- och framsyn service och Åbo handelskammare. I översikten behandlas produktions- och sysselsättningsutvecklingen i de mest centrala branscherna samt landskapets befolkningsutveckling under år 2002. Dessutom har företagens syn på konkurrenskraften hos områdets företagsatmosfär utretts genom en enkätundersökning, riktad till Åbo handelskammarens medlemsföretag.

Befolkningsutvecklingen är i hög grad beroende av nettoförändringen i flyttningsrörelsen mellan kommunerna samt av nettoinvandringen. Den naturliga befolkningsökningen förklarar i all mindre utsträckning totalförändringen hos befolkningen. Befolkningstillväxten koncentreras till Åboregionen och i mindre omfattning till Saloregionen medan de andra regionkommunerna lider av ett flyttningsunderskott.

Ökningen för sysselsättningen var i Egentliga Finland snabbare än för landets genomsnitt, dvs. cirka 1,5 procent. Sysselsättningsgraden steg i själva verket till över 70 procent. Den ökade sysselsättningen baserade sig i huvudsak på en efterfrågan på service. Arbetslöshetsgraden var 10,1 %, vilket är den tredje lägsta bland landskapen.

Egentliga Finlands bnp steg uppskattningsvis med 2,7 % år 2002, medan höjningen för hela landet stannade vid 1,6 procent. Den positiva utvecklingen grundade sig på den ökade exportvolymen för den elektrotekniska industrin i slutet av året. Inom områdena service och handel fortgick tillväxten, om ock i långsammare takt. Internationellt sett sänkte de få investeringarna och det låga kapacitetsutnyttandet inom industrin bl.a. metallindustrins produktion. Byggverksamheten kvarstod som helhet på 2001-års nivå. Å andra sidan ökade den positivare ekonomiska tillväxten inom Finlands närområden exporten av bl.a. livsmedel och kemiska produkter.

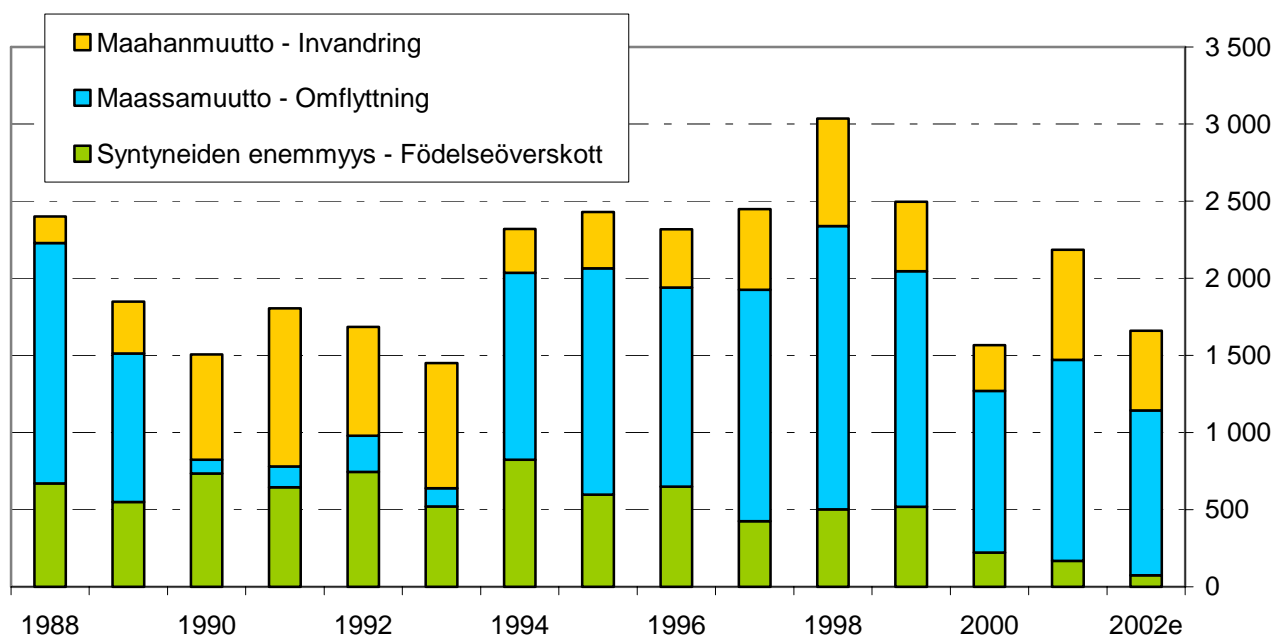
Av den enkät som gjordes av Åbo handelskammare framgår det att Egentliga Finlands konkurrenskraft har utvecklats positivt. Tyngdpunkterna är i någon mån på annat håll än i hela landet. Som den mest betydande av konkurrenskraftsfaktorerna betraktar företagen tillgången på lämplig arbetskraft. Å andra sidan ansågs utvecklingen av flygtrafikens servicenivå vara ett viktigt utvecklingsobjekt för konkurrenskraften.

Väestökehitys Varsinais-Suomessa

Väestön määrä ylitti vuoden 2002 kuluessa 450 000 rajan ollen vuoden lopussa 450 953. Kasvua tapahtui Turun seutukunnassa väestön vähentyessä lievästi muissa seutukunnissa. Väestönkasvun lähteenä muuttoliike on entisestään vahvistanut asemaansa kun syntyneiden enemmisyys on supistunut lähes olemattomiin. Maakunnassa syntyy ja kuolee nykyisin suunnilleen yhtä paljon, mutta lähivuosina syntyneiden enemmisyys muuttuu vähemmyydeksi.

Befolkningsutvecklingen

Befolkningsmängden överskred under år 2002 gränsen 450 000 och var i slutet av året 450 953. En ökning skedde i Åbo regionkommun, medan befolkningen minskade i de andra regionkommunerna. Som källa till befolkningsökningen har migrationen mer än förut befast sin position då överskottet av födda har gått ned till nästan det obefintliga. I landskapet föds det och dör det ungefär lika många, men under de närmaste åren blir nativitetsöverskottet ett underskott.

Kuvio 1 Väestön kasvun rakenne Varsinais-Suomessa 1988-2002

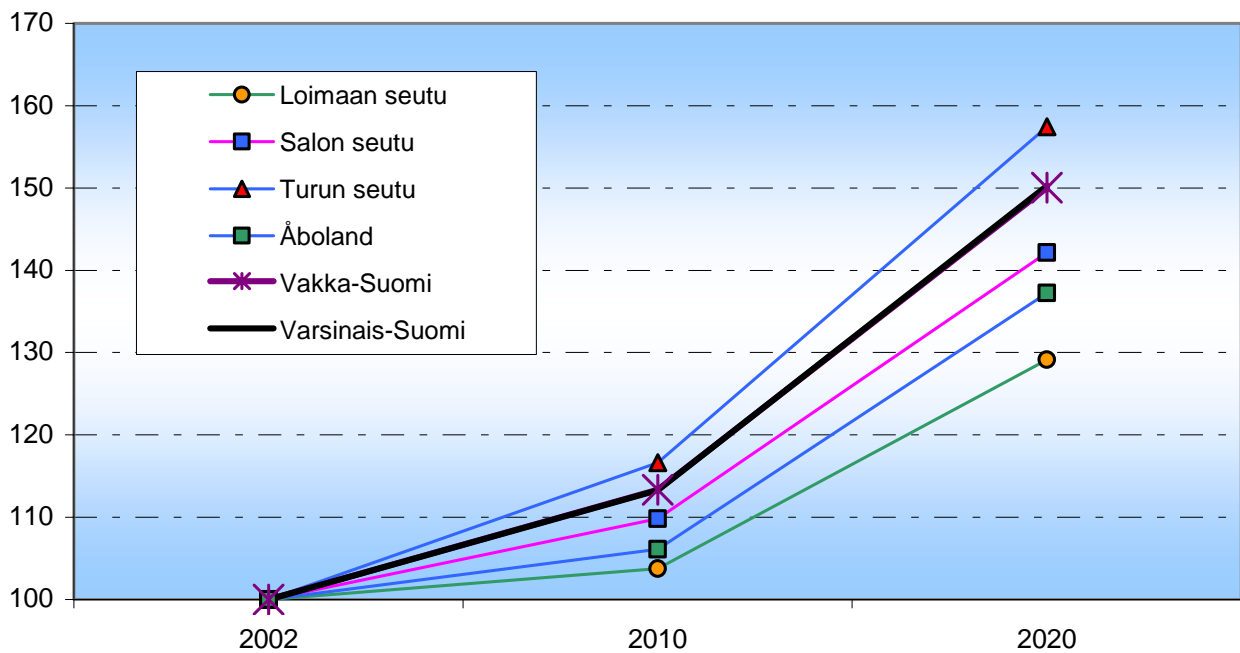
Figur 1 Befolkningsstillväxtens struktur i Egentliga Finland 1988-2002

Väestömuutoksessa on ollut vallalla trendi, jossa keskukset kasvavat eri aluetasoilla. Tilastokeskuksen tekemän väestöennusteen mukaan trendi ei suuremmin muutu lähivuosikymmenen aikana. Ennusteen mukaan Varsinais-Suomessa väestö kasvaisi Salon ja Turun seutujen kasvun myötä. Tehyjen väestöennusteiden vahvin osa on väestön ikärakenteen muutoksen tarkastelu. Julkisessa keskustelussa on paljon puhuttu suurten ikäluokkien (n. vuosina 1946-1952 syntyneet) eläköitymisestä ja tähän ilmiöön liittyvistä seurannaisvaikutuksista.

I befolkningsstillväxten har den förhärskande trenden varit att centralorterna tillväxer på olika regionnivåer. Enligt den befolkningsprognos som statistikcentralen gjort kommer trenden inte att särdeles mycket förändras under de närmaste åren. Enligt prognosen skulle befolkningen öka i Egentliga Finland i takt med tillväxten i Salo- och Åbo-regionen. Den starkaste delen i de befolkningsprognoser som gjorts är granskningen av befolkningens åldersstruktur. I den offentliga debatten har det mycket talats om att de stora åldersklasserna pensioneras (de som är födda ung. åren 1946-1952) och om de följdverkningar som hänför sig till detta fenomen.

Vuoden 2002 lopussa Varsinais-Suomessa oli 74 000 65-vuotta täyttäneitä, toisin sanoen 18,4 prosenttia koko väestöstä. 65 vuotta täyttäneiden osuus oli suurin Turunmaalla ja Loimaan seutukunnassa, joissa se ylitti viidenneksen - pienin osuus oli Turun seutukunnassa (15,1 prosenttia) osuuden ollessa Vakka-Suomessa ja Salon seutukunnassa 17-18 prosentin tasolla. Ikäryhmän koko kasvaa kiihtyen, niin että vuonna 2010 määrä on 10 000 ja vuonna 2020 37 000 henkilöä suurempi kuin nyt.

I slutet av år 2002 hade Egentliga Finland 74 000 sådana som fyllt 65 år, med andra ord 18,4 procent av hela befolkningen. Andelen sådana som fyllt 65 år var störst i regionkommunerna Åboland och Loimaa, där den överstred en femtedel - den minsta andelen hade regionkommunen Åbo (15,1 procent) medan andelen var på nivån 17-18 procent i regionkommunerna Vakka-Suomi och Salo. Åldersgruppens storlek växer i accelererande takt, så att antalet är 10 000 personer år 2010 och 37 000 år 2020.

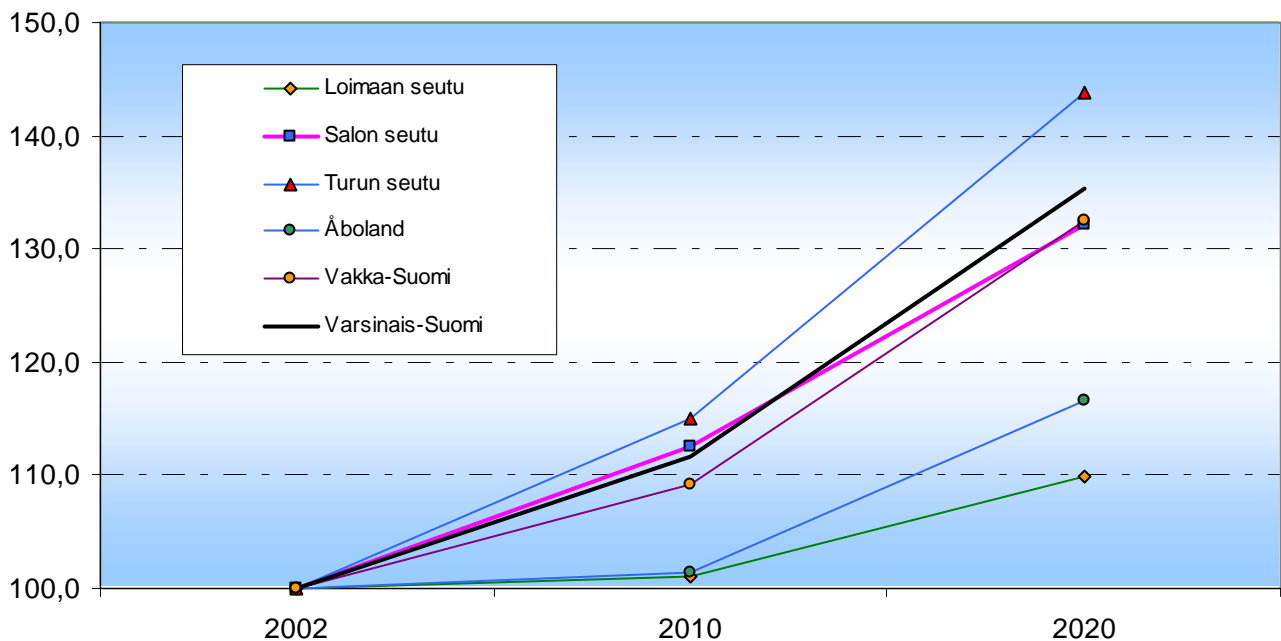
Kuvio 2 Yli 65-vuotiaiden määrä Varsinais-Suomessa ja sen seutukunnissa 2002-2020, kun 2002=100

Figur 2 Antalet personer över 65 år i Egentliga Finland och dess regionkommuner 2002-2020, då 2002=100

Väestön ikääntymiseen liittyy erilaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen tarpeen kasvu. Tarpeen kasvu koskee koko yli 65-vuotiaiden ikäryhmää, mutta erityisesti yli 75-vuotiailla palvelujen tarve lisääntyy merkittävästi. Siksi tämän ikäryhmän määrää kannattaa tarkastella erikseen.

Tällä hetkellä Varsinais-Suomessa on 34 500 yli 75-vuotiasta ja 2010 määrä kohoaa 38 600 henkilöön. Muutos ei itsessään ole suuri, mutta se suuntautuu suurimmaksi osaksi Turun seudulle. Ikäryhmän kasvu kiihtyy edelleen 2010-luvulla.

Befolkningens åldrande är förenat med ett ökat behov av hälsovårds- och socialtjänster. Det ökade behovet gäller hela åldersgruppen över 65 år, men i synnerhet för personer över 75 år ökar behovet av tjänster avsevärt. Därför lönar det sig att särskilt granska antalet i denna åldersgrupp. I dag finns det 34 500 personer över 75 år i Egentliga Finland och 2010 stiger antalet till 38 600 personer. Förändringen är inte stor i sig, men den hänför sig till största delen till Åbo-regionen. Åldersgruppens tillväxt accelererar alltjämt på 2010-talet.

Kuvio 3 Yli 75-vuotiaiden määrä Varsinais-Suomessa ja sen seutukunnissa 2002-2020, kun 2002=100

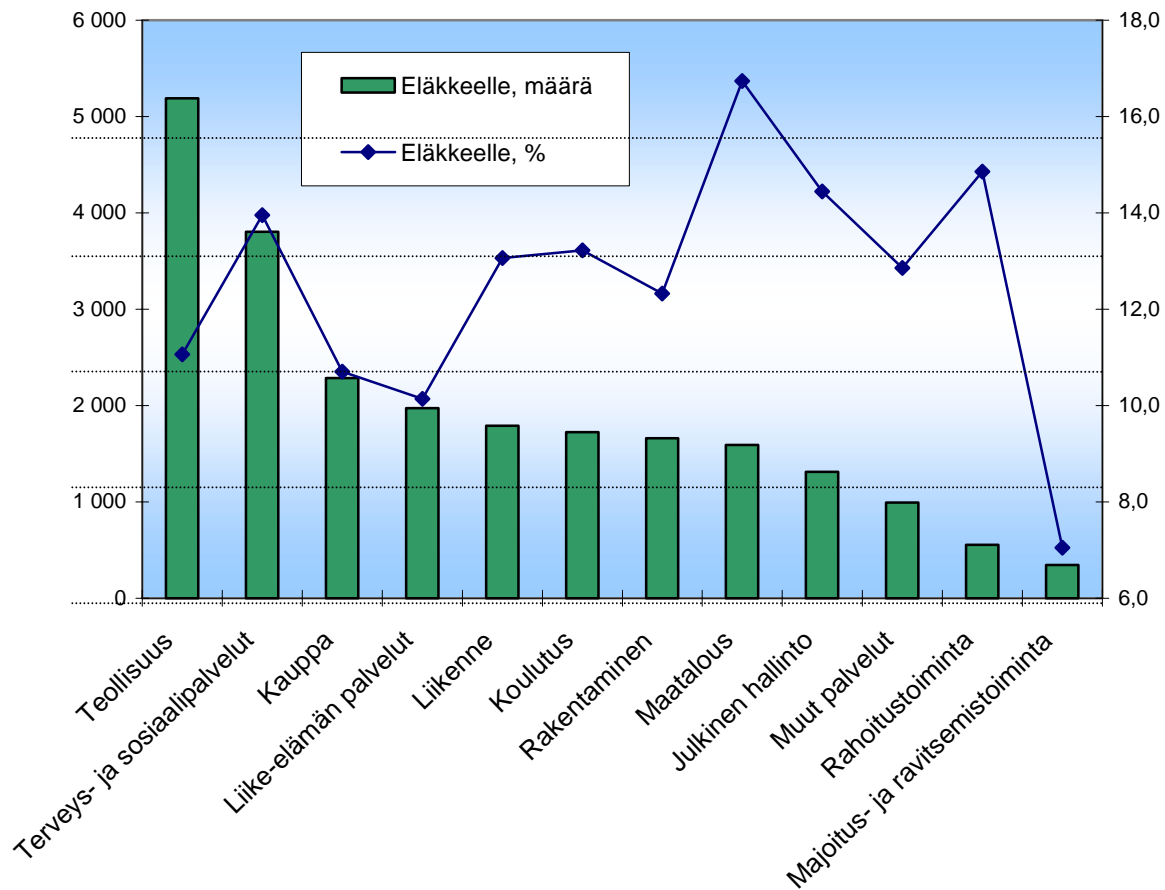
Figur 3 Antalet personer över 75 år i Egentliga Finland och dess regionkommuner 2002-2020, då 2002=100

Ikärakenteen muutoksesta puhuttaessa usein viitataan mahdollisesti edessä olevaan työvoimapulaan. Esimerkiksi työvoima 2020- raportissa esitettyjen laskelmien mukaan vuoteen 2015 mennessä työllisistä siirtyy eläkkeelle lähes 900 000 henkilöä, mikä merkitsee 40 prosenttia vuoden 2000 työllisestä työvoimasta. Tämä merkitsee sitä, että lähes kaikissa ammattiryhmissä ja lähes kaikilla toimialoilla tarvitaan tulevina vuosina uutta työvoimaa.

Varsinais-Suomessa työllisten toimiala- ja ikärakenne muistuttaa hyvin paljon koko Suomen keskimääräistä ja siten alueen näkökulmasta eläköityminen seuraa pääosin koko maan linjaa. Tehdyn esiselvityksen mukaan Varsinais-Suomessa vuosina 2000-2005 on eläkkeelle jäämässä noin 16 000 ja vuosina 2006-2010 noin 24 000 henkilöä. Tämä merkitsee 8 ja 12 prosenttia työllisistä eli yhteensä joka viidennen eläköitymistä vuoteen 2010 tämän hetken työllisistä Varsinais-Suomessa. Eläkkeelle lähtee määrällisesti eniten väkeä samoilta toimialoilta kuin valtakunnallisissa selvityksissäkin on todettu: teollisuudesta, sosiaali- ja terveystalveluista sekä kaupan alalta. Eläkkeelle lähtijöiden osuudet alan työllisistä ovat suurimpia maataloudessa, sosiaali- ja terveystalveluissa, koulutuksessa ja julkisessa hallinnossa. Tuleva tilanne on haasteellinen kaikille työnantajille mutta erityisesti julkisen sektorin, sekä valtion että kuntien, työvoiman saannin näkökulmasta.

På tal om den förändrade åldersstrukturen hänvisar man ofta till en eventuellt förestående brist på arbetskraft. Enligt de beräkningar som framförts till exempel i rapporten Työvoima 2020 (Arbetskraften 2020) avgår nästan 900 000 personer av dem som är i arbetslivet före år 2015 med pension, vilket innebär 40 procent av den sysselsatta arbetskraften år 2000. Detta betyder att det behövs ny arbetskraft de kommande åren inom nästan alla branscher.

I Egentliga Finland påminner de yrkesverksammas bransch- och åldersstruktur mycket om medeltalet för Finland och sålunda följer uppnåendet av pensionsåldern till största delen linjen för hela landet ur områdets synvinkel. Enligt en förundersökning som gjorts håller cirka 16 000 personer på att avgå med pension i Egentliga Finland åren 2000-2005 och åren 2006-2010 cirka 24 000 personer. Detta innebär 8 och 12 procent av arbetstagarna eller sammanlagt att var femte person avgår med pension före år 2010 av arbetstagarna i Egentliga Finland i dag. Till antalet avgår det mest folk med pension från samma branscher vilket även har konstaterats i de riksomfattande utredningarna: från industrin, social- och hälsovårdstjänsterna samt handelsbranschen. De största andelarna av arbetstagarna bland dem som pensioneras finns inom lantbruket, social- och hälsovårdsservicen, utbildningen och den offentliga förvaltningen. Den framtida situationen är utmanande för alla arbetsgivare men speciellt för den offentliga sektorn, både för staten och kommunerna med tanke på tillgången på arbetskraft.

Kuvio 4 Eläkkeelle lähtevien määrä toimialan mukaan ja osuus toimialan työllisistä, Varsinais-Suomi 2006-2010

Figur 4 Antalet personer som avgår med pension enligt bransch och andelen av arbetstagarna i branschen, Egentliga Finland 2006-2010

Työmarkkinat ja työllisyys

Työllisten määrä kasvoi Varsinais-Suomessa

Talouden kasvu elpyi Suomessa vuonna 2002 ja BKT:n kasvu oli ennakkotietojen mukaan 1,6 prosenttia. Työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrä kuitenkin kasvoi noin 0,2 prosenttia ja oli siten vaimeampaa kuin tuotannon kehitys. Työllisyyden kasvu (työikäisten ryhmässä, 15–64-vuotiaat) oli Varsinais-Suomessa maan keskimääräistä tasoa ripeämpää eli noin 1,5 prosenttia. Työllisyysaste kohosi ensi kertaa vuosikymmeneen yli 70 prosentin ollen 70,2 prosenttia, mikä on maan toiseksi korkein Uudenmaan jälkeen.

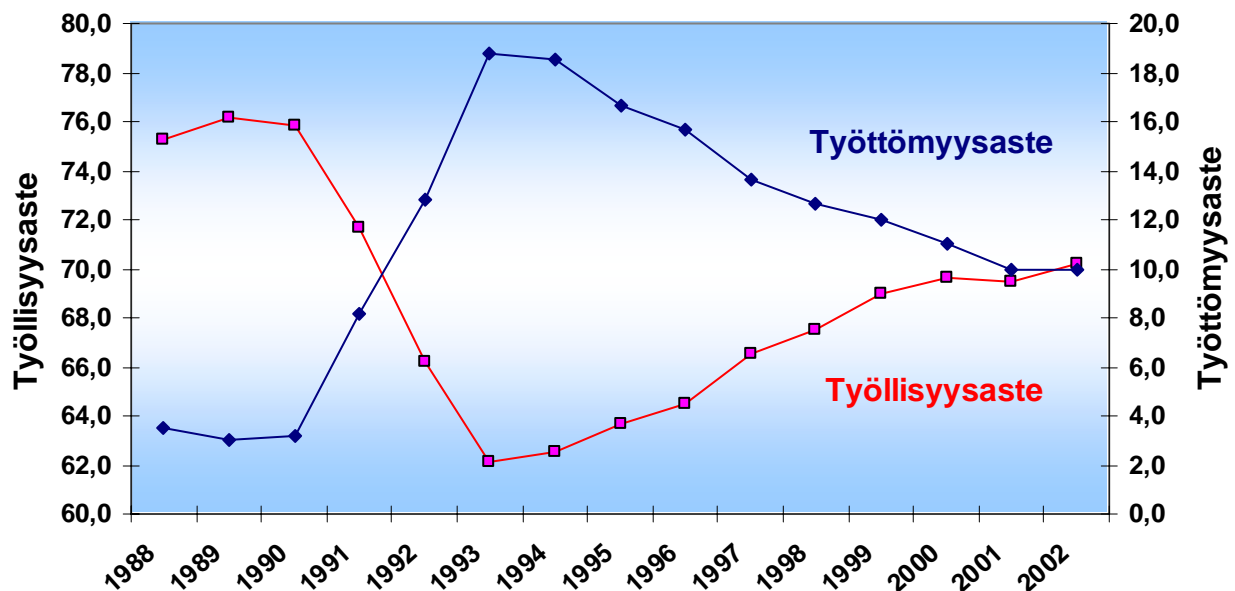
Valtakunnallisesti ja Varsinais-Suomessa työllisyyden kohentuminen perustui paljolti palveluiden kysynnän kasvuun. Varsinais-Suomessa vuosi oli kaksijakoinen; vuoden 2001 syksyllä alkanut työpaikkatarjonnan supistuminen jatkui, mutta kesäkaudella tarjonta elpyi. Teollisuudessa työllisyystilanne kokonaisuudessaan hieman heikkeni, mutta palveluissa nettomuutos oli positiivinen. Palveluissa kasvua esiintyi ensisijaisesti yrityspalveluissa, ja muilla aloilla työllisyys oli vähintään vuoden 2002 tasolla.

Arbetsmarknaderna och sysselsättningen

Antalet yrkesverksamma arbetstagare ökade i Egentliga Finland

Den ekonomiska tillväxten återhämtade sig i Finland år 2002 och ökningen av BNP var 1,6 procent enligt förhandsuppgifterna. Enligt arbetskraftsundersökningen ökade antalet sysselsatta dock med cirka 0,2 procent och utvecklingen var således svagare än för produktionen. Den ökade sysselsättningen (i gruppen personer i arbetsför ålder, 15-64 år) var i Egentliga Finland snabbare än landets genomsnitt eller cirka 1,5 procent. Sysselsättningsgraden steg för första gången på ett decennium till över 70 procent och den var 70,2 procent, vilket är den näst högsta efter Nyland.

Uppgången för sysselsättningen på riksnivå och i Egentliga Finland grundade sig mycket på den ökade efterfrågan på service. I Egentliga Finland var året tudelat; det minskade utbudet av arbetsplatser, vilket började på hösten år 2001, fortsatte men under sommarsäsongen återhämtade utbudet sig. Inom industrin försvagades sysselsättningsläget en aning, men inom servicen var nettoförändringen positiv. Inom servicen förekom det en ökning i främsta rummet inom företagstjänsterna, och inom andra branscher var sysselsättningen åtminstone på 2002-års nivå.

Kuvio 5 Työllisyys- ja työttömyysaste Varsinais-Suomessa 1988-2002, %

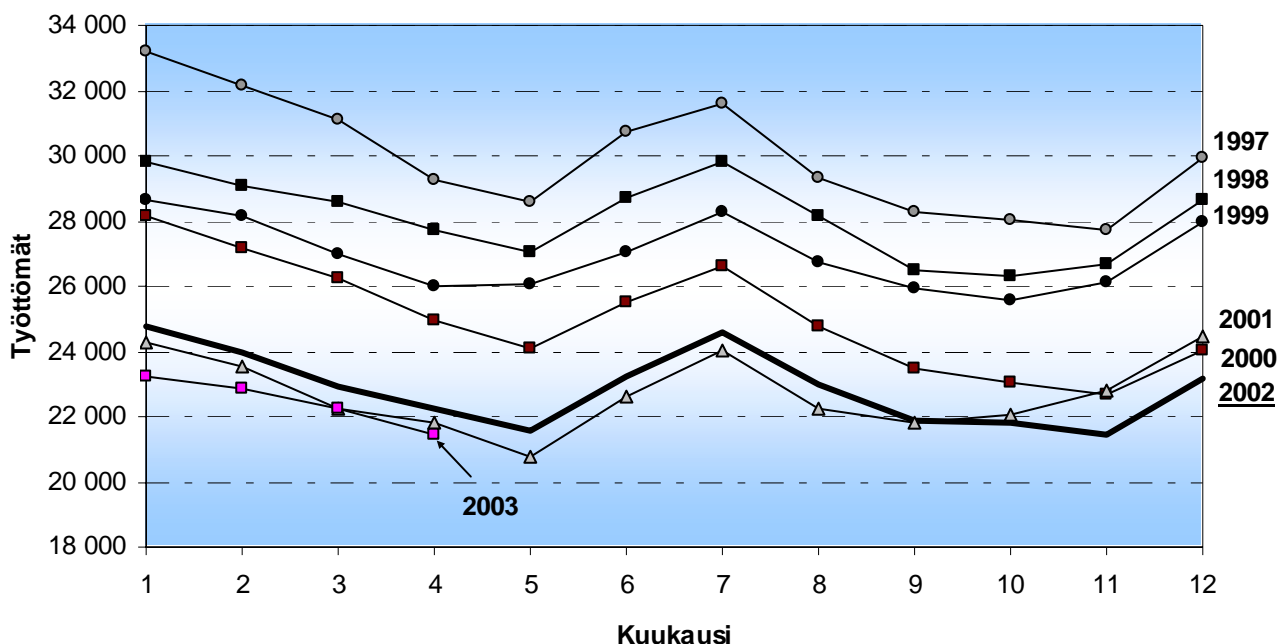
Figur 5 Sysselsättnings- och arbetslöshetsgrad i Egentliga Finland 1988-2002, %

Työttömyys kasvoi vuoden alkupuolella, mutta kääntyi laskuun syksyllä

Suhdannetilanteen epävakaudesta kertoo vaihtelu työmarkkinoiden toiminnassa Varsinais-Suomessa. Pitkään jatkunut työvoiman määrän kasvuun ja muuttoliikkeeseen liittyvä kehitys näyttää laantuneen vuosina 2001 ja 2002. Vuonna 2001 työttömien työnhakijoiden määrä väheni samaan tahtiin tai jopa ripeämmin kuin työllisten määrä kasvoi, mutta vuonna 2002 tapahtui käänne kohti aiempaa kehitystrendiä; työvoima kasvoi selvästi voimakkaammin kuin edellisenä vuonna. Kasvu perustui työvoiman ulkopuolisen väestön supistumiseen uusien henkilöiden työmarkkinoille tuloa. Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi keskimäärin vuodesta 2001 vuoteen 2002 100:lla, mutta työttömyyden kasvu oli alkuvuonna tätä tasoa voimakkaampaa. Syksyllä 2002 taas työttömien määrä aleni runsaalla tuhannella henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna, samalla kun työvoimakoulutuksessa olevien ja tukityöllistettyjen määrä kasvoi alle 100:lla henkilöllä. Työttömyyden aleneminen hidastui vuoden 2002 kuluessa niin, että joulukuun lopussa oli enää 300 työtöntä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Arbetslösheten ökade i början av året, men svängde om nedåt på hösten

Det instabila konjunkturläget berättar om hur fluktuerande arbetsmarknaderna fungerar i Egentliga Finland. Utvecklingen i anslutning till den ökning av arbetskraftsvolymen som fortgått länge och till flyttningsrörelsen ser ut att ha stagnerat åren 2001 och 2002. År 2001 minskade antalet arbetslösa arbetssökande i samma takt och till och med snabbare än vad antalet arbetande ökade, men år 2002 skedde det en ökning mot den tidigare utvecklingstrenden; arbetskraften ökade klart kraftigare än föregående år. Ökningen baserade sig på att befolkningen utanför arbetskraften minskade genom att nya personer kom in på arbetsmarknaderna. Antalet arbetslösa arbetssökande ökade i genomsnitt med 100, men ökningen arbetslösa var i början av året kraftigare än denna nivå. På hösten 2002 sjönk åter antalet arbetslösa med drygt tusen personer i jämförelse med året innan, samtidigt som antalet personer som befann sig i arbetskraftsutbildning och stödsysselsatta ökade med under 100 personer. Nedgången i arbetslösheten blev långsammare under år 2002 så att det i slutet av december fanns 300 arbetslösa färre än ett år tidigare.

Kuvio 6 Työttömät työnhakijat Varsinais-Suomessa 1997-2002 (ml. lomautetut)

Figur 6 Arbetslösa arbetssökande i Egentliga Finland 1997-2002 (inkl. permitterade)

Työttömyyden rakenne ja muutos

Varsinais-Suomessa oli vuonna 2002 keskimäärin 22 800 työtöntä työnhakijaa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 200, mikä merkitsee työttömien määrän kasvua 0,7 %:lla. Keskimääräinen työttömyysaste nousi 0,1 prosenttiyksikköä ja oli 10,1 prosenttia. Työttömyyden muutos vaihteli ikäryhmän mukaan. Ripeintä aleneminen oli 25-49-vuotiailla ja hitainta yli 50-vuotiaiden ikäryhmässä. Vuositasolla nuorten (alle 25-vuotiaat) työttömyys kasvoi, mutta verrattaessa kuukausitietoja vuotta aikaisempaan kasvu kääntyi laskuksi syksyllä 2002. Haasteeksi on muodostunut yli 50-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömyys. Heitä oli noin 3 300, mikä merkitsee 57 prosentin osuutta kaikista pitkäaikaistyöttömistä vuonna 2002. Pitkäaikaistyöttömien määrä pysyi noin 5 600-5 700 tasolla vuoden 2002 aikana, ts. laskutrendi taittui vuoden 2001 syksyllä heikenneen suhdannetilanteen seurauksena. Naisten osuus työttömistä väheni kuten edellisvuonna. Ensi kertaa vuosikymmenen Varsinais-Suomen työttömistä oli vuonna 2002 alle puolet (49 %) naisia.

Vuoden 2003 alussa Varsinais-Suomessa asui 8,7 % koko maan väestöstä ja 10,6 % koko maan ulkomaalaisväestöstä (10 941 henkilöä). Vuoden 2002 aikana ulkomaalaisväestön määrä kasvoi edelleen lähes 600 henkilöllä. Ulkomaalaisväestöä on keskittynyt Varsinais-Suomeen sekä maan sisäisen muuton että maahanmuuton vuoksi. Pakolaisten itsenäinen muutto mm. Turkuun ja Raisioon jatkui edelleen vilkkaana. Ulkomaalaisten työhakijoiden määrässä oli havaittavissa nousua (5,4%), samalla kuin ulkomaisten työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoteen 2001 verrattaessa pysynyt lähes samana.

Varsinais-Suomi on yksi maan viennistä riippuvaisimmista alueista. Teollisuustuotannosta 60 prosenttia menee vientiin. Niinpä alueen työllisyysnäkömät kytkeytyvät läheisesti suhdanteisiin - onko varsinaissuomalaisilla tuotteilla kysyntää maailmalla. Tämän hetkisen haasteellisen tilanteen arvioidaan kestävän ensi talveen, jolloin suhdannenousun odotetaan alkavan. Jos kuluttajien optimismi jatkuu Suomessa, niin työllisydessä ei tapahdu suuria muutoksia. Työllisyyden lievä lasku teollisuudessa jatkuu ja palveluissa kasvu on pysähtymässä. Työttömyydessä tämä heijastuu lievästi kasvuna vuoden jälkipuoliskolla ja tämä koskee erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja yli 50-vuotiaiden työttömien ryhmiä.

Arbetslöshetens struktur och förändring

Egentliga Finland hade år 2002 i genomsnitt 22 800 arbetslösa arbetssökande. Ökningen från året innan var 200, vilket betyder en ökning av antalet arbetslösa med 0,7 %. Den genomsnittliga arbetslöshetsgraden steg med 0,1 procentenheter och var 10,1 procent. Förändringen i arbetslösheten varierade allt efter åldersgrupp. Den snabbaste nedgången noterades hos personer i åldern 25-49 år och den långsammaste i åldersgruppen över 50 år. På årsnivå ökade arbetslösheten bland ungdomar (under 25 år), men vid en jämförelse av månadsuppgifterna med uppgifterna ett år tidigare svängde tillväxten om i en nedgång på hösten 2002. Utmaningen har blivit långtidsarbetslösheten för personer över 50 år. Av dem fanns det cirka 3 300 vilket innebär en andel på 57 procent av alla långtidsarbetslösa år 2002. Antalet långtidsarbetslösa stannade på nivån 5600-5700 under år 2002, m.a.o. bröts nedgångstrenden på hösten 2001 till följd av det försvagade konjunkturläget. Kvinnornas andel av de arbetslösa minskade liksom föregående år. För första gången var mindre än hälften (49 %) kvinnor av de arbetslösa i Egentliga Finland år 2002.

I början av år 2003 bodde 8,7 % av landets befolkning i Egentliga Finland och 10,6 % av hela landets utlänningsbefolkning (10 941 personer). Under år 2002 ökade utlänningsbefolkningens antal alltså med nästan 600 personer.

Utlänningsbefolkningen har koncentrerat sig till Egentliga Finland både till följd av den interna migrationen och invandringen. Flyktingarnas självständiga flyttning till bl.a. Åbo och Reso fortsatte alltså livligt. I antalet utländska arbetssökande kunde iakttagas en uppgång (5,4 %), samtidigt som antalet utländska arbetslösa arbetssökande hade förblivit nästan oförändrat i jämförelse med antalet år 2001.

Egentliga Finland är ett av de områden i landet som är mest beroende av exporten. Av industriproduktionen går 60 procent på export. Således är regionens sysselsättningsutsikter intimt sammankopplade med konjunkturerna - om produkterna från Egentliga Finland har efterfrågan ute i världen. Dagens läge, fyllt med utmaningar, uppskattas vara till nästa vinter, då konjunkturuppgången förväntas börja. Om konsumenternas optimism fortsätter i Finland, så sker det inte stora förändringar i sysselsättningen. En svag nedgång för sysselsättningen inom industrin fortsätter och inom servicen håller uppgången på att stanna av. Inom arbetslösheten återspeglas detta som en svag ökning under senare hälften av året och detta gäller speciellt de långtidsarbetslösa och grupperna av arbetslösa på över 50 år.

Paikallinen muutos

Vuoden kokonaisuutta tarkasteltaessa työttömyys pysyi Turun seudulla samalla tasolla kuin edellisvuonna. Salon seudulla ja Turunmaalla työttömyys kasvoi vuonna 2002 edellisestä vuodesta, kun taas Loimaalla ja Vakka-Suomessa työttömyys jopa väheni. Kun tilannetta tarkastellaan kuukausitietojen pohjalta, saadaan tapahtuneista muutoksista vivahteikkaampi kuva.

Seutukunnissa näyttää työllisyyskehitys olleen periaatteessa samankaltaista kuin yhteensä koko Varsinais-Suomessa. Vuosi jakaantui kahteen erityyppiseen jaksoon. Vuosi 2002 alkoi työttömyyden kasvaessa ja kasvu jatkui aina syksyyn saakka, jolloin työttömyys kääntyi laskuun. Seutukunnista vain Vakka-Suomi muodostaa poikkeuksen tästä trendistä - siellä työttömyys aleni koko vuoden 2002 ajan. Valitettavasti Vakka-Suomi on poikennut muusta Varsinais-Suomesta myös vuoden 2003 alkukuukausina; kun muualla työttömyys alenee, on se kasvussa Vakka-Suomessa. Yllä mainitun kaltaisen on tilanne myös nuorisotyöttömyyden muutoksessa.

Pitkäaikaistyöttömyys aleni koko vuoden ajan muissa seutukunnissa paitsi Salossa ja Turussa. Näissä pitkäaikaistyöttömyys kääntyi kesällä kasvuun, joka on jatkunut edelleen vuonna 2003. Mainituilla seuduilla alkoi yli 50-vuotiaiden työttömyys yleistyä vuonna 2002, ja vastaavasta käännteestä muissakin seutukunnissa on sittemmin esiintynyt viitteitä. Pitkäaikais- ja yli 50-vuotiaiden työttömyyden kääntymisen kasvuun heijastaa suhdannetilanteen vaikeutta ja mahdollista rekrytointikäytäntöjen muutosta - työmarkkinoilla "ikäantyneen" työvoiman kysyntä on tällä hetkellä heikkoa.

Lokal förändring

Vid en granskning av året som helhet höll sig arbetslösheten i Åboregionen på samma nivå som året innan. I Saloregionen och Åboland ökade arbetslösheten år 2002 från föregående år, medan arbetslösheten t.o.m. minskade i Loimaa och Vakka-Suomi. Då läget granskas utifrån månadsuppgifterna, får man en mer nyanserad bild av förändringarna.

I regionkommunerna förefaller sysselsättningsutvecklingen i princip vara av samma art som i hela Egentliga Finland totalt. Året uppdelades i två perioder av olika typ. Året 2002 började med en ökad arbetslöshet och ökningen fortsatte ända fram till hösten, då arbetslösheten svängde om i en nedgång. Av regionkommunerna utgör endast Vakka-Suomi ett undantag från denna trend - där sjönk arbetslösheten under hela året 2002. Beklagligtvis har Vakka-Suomi avvikit från det övriga Egentliga Finland även de första månaderna år 2003; då arbetslösheten sjunker på annat håll, håller den på att stiga i Vakka-Suomi. Läget inom förändringen av ungdomsarbetslösheten är av samma typ som ovan.

Långtidsarbetslösheten gick ned under hela året i de andra regionkommunerna, utom i Salo och Åbo. I dem svängde långtidsarbetslösheten om i en ökning på sommaren, vilken alltjämt har fortsatt år 2003. I de nämnda regionerna började arbetslösheten för personer över 50 år bli allmänna år 2002, och antydningar om motsvarande omsvängning har sedermera förekommit även i andra regionkommuner. Omsvängningen i en uppgång av arbetslösheten för långvarigt arbetslösa personer och personer över 50 år återspeglar det svåra konjunkturläget och en eventuell ändring av rekryteringspraxis - efterfrågan på "äldrad" arbetskraft på arbetsmarknaderna är svag i dag.

Tuotantokehitys päätoimialoilla vuonna 2002

Maailmantaloutta varjosti jo yli kaksi vuotta jatkunut heikko talouskehitys, jonka vaikutukset näkyivät viime vuoden aikana erityisesti vientiin suuntautuneilla ja investointihyödykkeitä valmistavilla toimialoilla. Taantumasta eniten kärsineet alat olivat sähkötekniikan tuotteiden, laivojen, koneiden ja laitteiden valmistus sekä rakentaminen. Kansainvälisen talouden yleinen epävarmuus ja teollisuuden alhaiset käyttöasteet heikensivät paljon pääomaa sitovien ja hitaasti tuloja luovuttavien investointihyödykkeiden kysyntää. Toisaalta Suomen lähialueilla talouskasvu oli suotuisaa ja pirsti osaltaan esimerkiksi elintarvikkeiden ja kemiantuotteiden vientiä.

Heikon suhdannetilanteen taustalla on suurten talouksien yhtäaikaisten ongelmien, kuten julkisen talouden ja vaihtotaseen rakenteellinen alijäämäisyys. Euron kurssikehitys on heikentänyt Suomen vientiteollisuuden kilpailukykyä noin 9 % kahden vuoden aikana. Myös korkoelvytyksen keinot on käytetty lähes täysimääräisesti sekä Yhdysvaltojen että EU-alueella. Kokonaistuotannon arvioidaan tästä syystä kuluvana vuonna edelleen kasvavan hitaasti sekä Yhdysvalloissa (2 %), EU:n alueella (1,3 %) että Japanissa (0,5 %). Suomen kokonaistuotannon arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna 2 % ja ensi vuonna 2,8 %. Tämänsuuruinen talouskasvu riittää pitämään työttömyyden kasvun vähäisenä.

Produktionsutvecklingen i huvudbranscherna år 2002

Världsekonomi överskuggades av den svaga ekonomiska utvecklingen, vilken redan hade varat i mer än två år och vars verkningar under fjolåret syntes speciellt i de branscher som var exportinriktade och som tillverkade investeringsnyttigheter. De områden som blev mest lidande av recessionen var tillverkningen av elektrotekniska produkter, fartyg, maskiner och anordningar samt byggverksamheten. Den allmänna osäkerheten i den internationella ekonomin och industrins låga kapacitetsutnyttjanden försvagade efterfrågan på investeringsnyttigheter som binder mycket kapital och långsamt avger intäkter. Å andra sidan var den ekonomiska tillväxten gynnsam inom Finlands närområden och stimulerade för sin del till exempel exporten av livsmedel och kemiska produkter.

I bakgrunden till det svaga konjunkturläget ligger de stora ekonomiernas samtidiga problem, såsom det strukturella underskottet i den offentliga ekonomin och bytesbalansen. Eurons kursutveckling har försvagat konkurrenskraften för den finländska exportindustrin med cirka 9 % under två års tid. Även räntestimulansens metoder har utnyttjats till fullo både i Förenta staterna och inom EU-området. Av denna anledning uppskattas totalproduktionen alltså öka långsamt under innevarande år både i Förenta staterna (2 %), inom EU-området (1,3 %) och Japan (0,5 %). Finlands totalproduktion uppskattas öka innevarande år med 2 % och nästa år med 2,8 %. En ökning i ekonomin av denna storlek räcker till för att hålla en ökning av arbetslösheten obetydlig.

BKT:n kasvu / BNP-ökning	2002			2003e			2004e		
	USA	EU	FIN	USA	EU	FIN	USA	EU	FIN
%	2,4	0,9	1,6	2,0	1,3	2,0	2,7	2,2	2,8

Teollisuusyritysten liikevaihto laski vuoden 2002 aikana koko maassa (- 2 %) edelliseen vuoteen verrattuna siitä huolimatta, että trendikehitys olikin valtaosan vuotta noususuuntainen. Kasvuun ylsivät vain autojen (+ 6 %), elintarvikkeiden (+ 3 %) ja kemiantuotteiden valmistus (+ 2 %). Etenkin metalliteollisuuden liikevaihto notkahti verrattuna edelliseen vuoteen metallituotteiden (- 2 %), koneiden ja laitteiden (- 5 %) sekä sähkötekniikan tuotteiden (- 8 %) valmistuksessa. Rakennusaineiden valmistuksen volyymi säilyi ennallaan. Kuluvana vuonna teollisuuden liikevaihdon ei arvioida kokonaisuutena kasvavan vuodesta 2002.

Industrieföretagens omsättning sjönk under år 2002 i hela landet (- 2 %) i jämförelse med året innan, trots att trendutvecklingen de facto var uppåtgående under största delen av året. En ökning uppnåddes endast av tillverkningen av bilar (+ 6 %), livsmedel (+ 3 %) och kemiska produkter (+ 2 %). I synnerhet metallindustrins omsättning uppvisade en svacka jämfört med året innan inom tillverkningen av metallprodukter (- 2 %), maskiner och anordningar (- 5 %) samt elektrotekniska produkter (- 8 %). Volymen för tillverkningen av byggmaterial bevarades som förut. Under innevarande år uppskattas industrins omsättning inte öka som helhet betraktad från år 2002.

Rakentamisen liikevaihto (- 1,3 %) laski vuonna 2002, mutta vähemmän kuin edellisessä vuonna (- 3,1 %). Talonrakentaminen väheni - 2,4 %, kun taas korjausrakentaminen sekä maa- ja vesirakentaminen kasvoivat noin 3 % edellisestä vuodesta. Asuntorakentamisen arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna, mutta toimisto- ja teollisuustilojen rakentaminen edelleen vähenee. Maa- ja vesirakentamisen volyymi kasvaa uusien tie- ja rataankeinvestointien myötä.

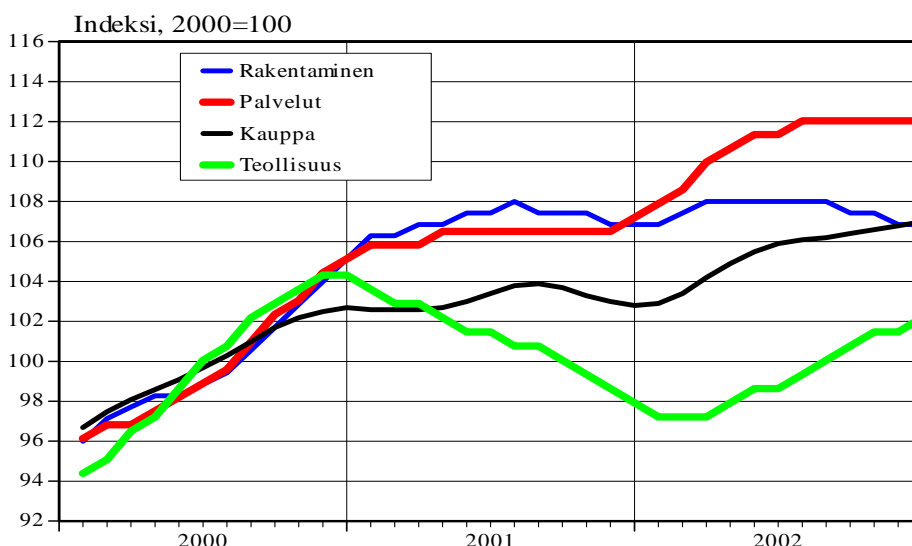
Kauppan liikevaihto kasvoi jo kymmenettä vuotta peräkkäin (+ 2 %) hieman edellisvuodesta hidastuen. Kuluttajien luottamus oman taloutensa tilaan säilyi vuoden aikana normaalilla tasollaan, mihin vaikuttivat osaltaan ostovoiman kasvua tukevat verolinjaukset sekä alhainen korkotaso.

Palvelutoimialojen liikevaihtokehitys jatkui positiivisena, erityisesti tietoliikennepalveluiden (+ 11 %) ja henkilökohtaisten palveluiden (+ 5 %) osalta, jotka edelleen kiihdyttivät liikevaihdon kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Tuttua huomattavastikin hitaampaan kasvuun ylsivät liikelämän palvelut (+ 2,5 %), tietojenkäsittelypalvelut (+ 1,5 %) sekä majoitus- ja ravitsemispalvelut (+ 1,4 %). Tietojenkäsittelypalveluiden osalta ero edelliseen vuoteen oli huomattava, sillä vuonna 2001 liikevaihto kasvoi alalla 18 %.

Omsättningen för byggnationen (- 1,3 %) sjönk år 2002, men mindre än föregående år (- 3,1 %). Husbyggandet minskade - 2,4 %, medan igen reparationsbyggandet samt jord- och vattenbyggandet ökade med cirka 3 % från året innan. Bostadsbyggandet uppskattas öka innevarande år, men byggandet av kontors- och industrilokaler minskar alltjämt. Volymen för jord- och vattenbyggandet ökar i takt med nya investeringar i väg- och järnvägsprojekt.

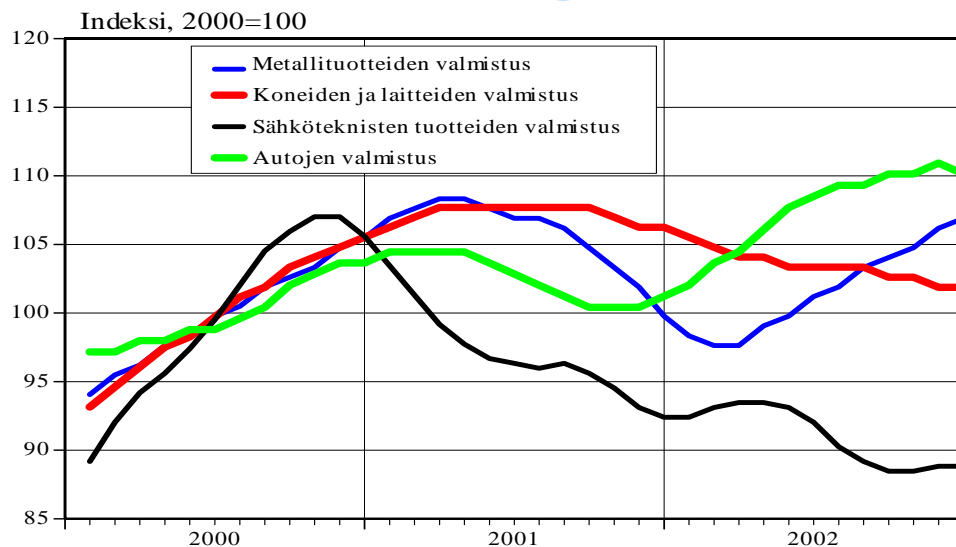
Handelns omsättning ökade redan för tionde året i följd (+ 2 %) men blev litet långsammare jämfört med året innan. Konsumenternas förtroende för situationen för deras egen ekonomi bevarades under året på sin normala nivå, till vilket för sin del de köpkraftsökande skatteriktlinjerna samt den låga räntenivån bidrog.

Utvecklingen av omsättningen för servicebranscherna fortsatte positiv, särskilt i fråga om teletrafiktjänsterna (+ 11 %) och den personliga servicen (+ 5 %), vilka alltjämt accelererade ökningen av omsättningen i jämförelse med året innan. En tillväxt som var avsevärt långsammare än den man vant sig vid uppnåddes av affärslivets tjänster (+ 2,5 %), databehandlingstjänsterna (+ 1,5 %) samt inkvarterings- och förplägnadstjänsterna (+ 1,4 %). För databehandlingstjänsternas del var skillnaden jämfört med året innan avsevärd, ty år 2001 ökade omsättningen i branschen med 18 %.

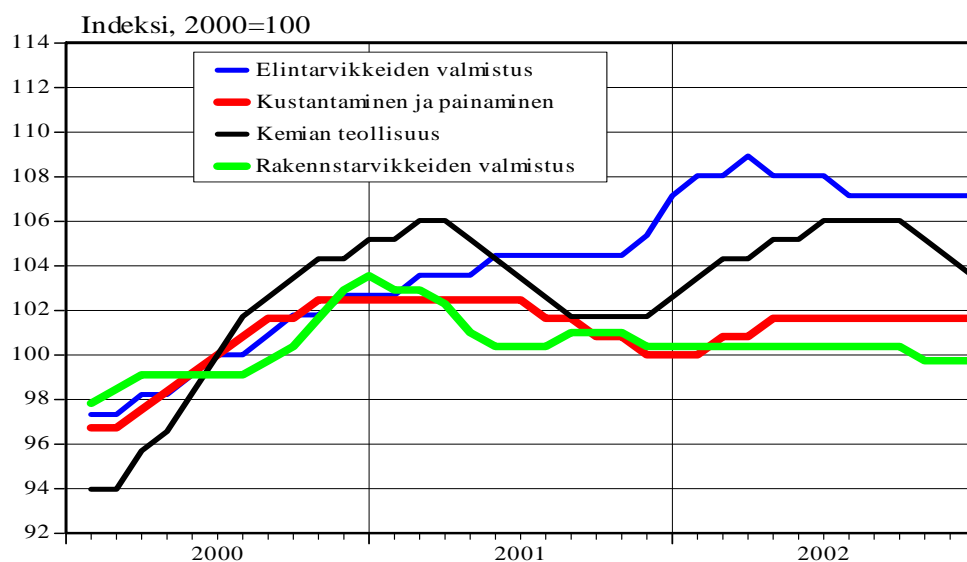

Kuvio 7 Päätoimialojen liikevaihtokehitys, trendi

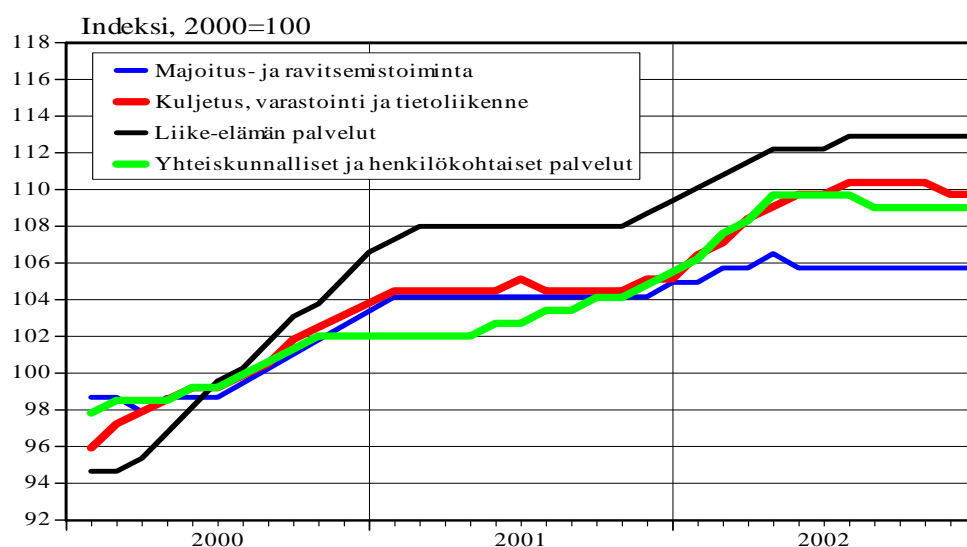
Figur 7 Omsättningsutvecklingen för huvudbrancher, trend

Kuvio 8 Metalliteollisuuden liikevaihtokehitys, trendi. Figur 8 Omsättningsutvecklingen för metallindustrin, trend

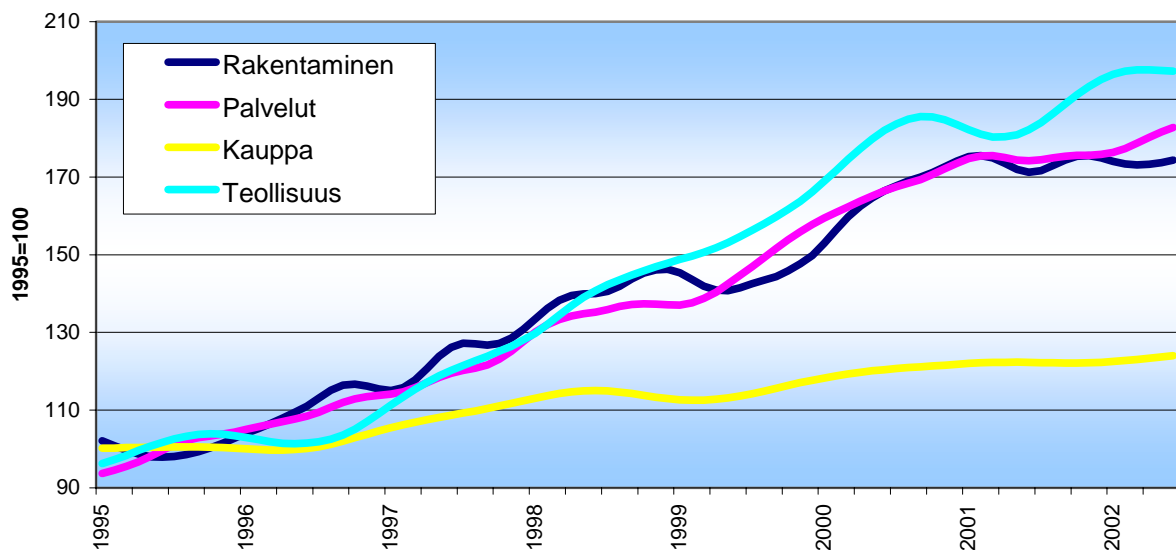
Kuvio 9 Muun teollisuuden liikevaihtokehitys, trendi. Figur 9 Omsättningsutvecklingen för övrig industrin, trend

Kuvio 10 Palvelujen ja kaupan liikevaihtokehitys, trendi. Figur 10 Omsättningsutvecklingen för service och handel, trend

Varsinais-Suomen bkt:n arvioidaan kasvaneen 2,7 % vuonna 2002, kuluva vuoden arvio on 3 %. Muuta maata myönteisempi kehitys perustuu pääosin sähköteknisen teollisuuden viennin määrälliseen kasvuun viime vuoden aikana. Palvelualojen ja kaupan alan liikevaihto kehittyi edelleen myönteisesti yksityisen kulutuksen varassa. Liike-elämän palveluiden kasvuvauhti on tosin laskenut noin 8 prosentista 3 prosenttiin ja muiden palveluiden ja kaupan osalta noin 4 prosentista 2 prosenttiin. Teollisuuden ja rakentamisen liikevaihtokehitys (sähköteknisen teollisuuden n. 8 %:n kasvua lukuun ottamatta) jäi keskimäärin vuoden 2002 alun tasolle.

Uppskattningen är att Egentliga Finlands BNP ökade med 2,7 % år 2002, under detta år är uppskattningen 3 %. Denna utveckling, som är mer positiv än för det övriga landet, baserar sig till största delen på den volymmässiga ökningen av den elektrotekniska industrins export under förra året. Omsättningen för servicebranscherna och handelns område utvecklades alltså positivt beroende på den privata konsumtionen. Tillväxttakten för affärlivets tjänster har visserligen gått ned från cirka 8 procent till 3 procent och från 4 procent till 2 procent för den övriga servicen och handeln. Omsättningsutvecklingen för industrin och byggverksamheten (med undantag för den elektrotekniska industrins tillväxt med c. 8 %) stannade i genomsnitt under nivån för år 2002.

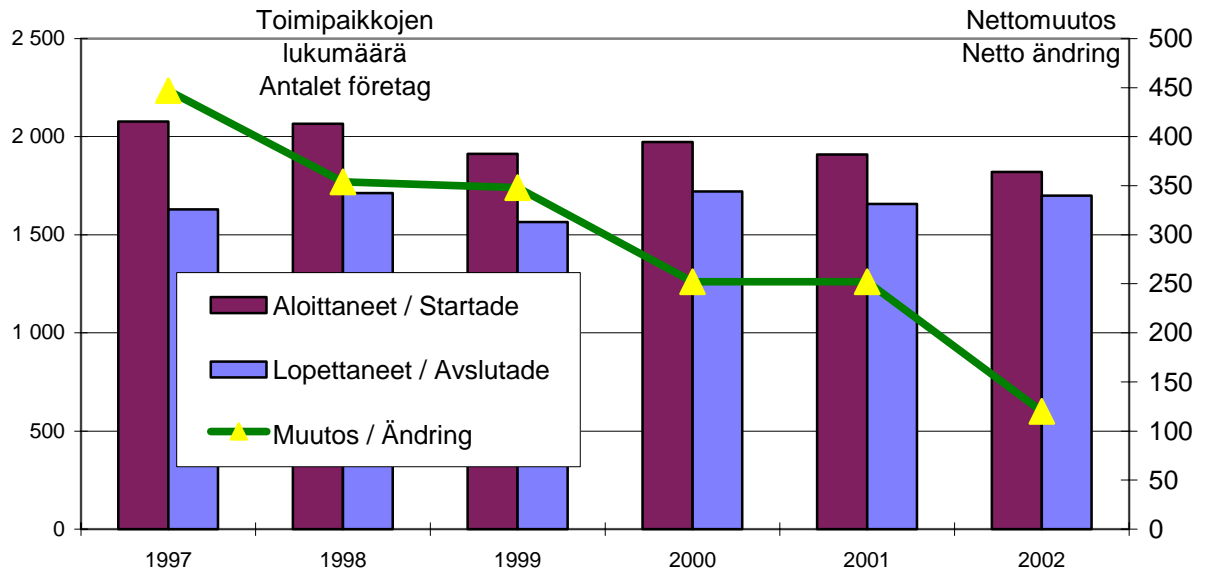

Kuvio 11 Varsinais-Suomen liikevaihtokehitys, trendi

Figur 11 Omsättningsutvecklingen i Egentliga Finland, trend

Varsinais-Suomen yritysten lukumäärä oli vuoden 2002 kesäkuun lopussa 22 698, mikä vastaa 9 % koko maan yrityskannasta. Yrityskannan nettolisäys on laskenut vuodesta 1997, jolloin aloittaneiden yritysten lukumäärä ylitti lopettaneiden yritysten määrän 450 kappaleella. Vuonna 2002 nettolisäyksen arvioidaan jäävän noin 120 yritykseen. Muutos on seurausta uusien yritysten perustamisen vähentymisestä, sillä lopettaneiden yritysten määrä on pysynyt lähes ennallaan.

Antalet företag i Egentliga Finland var 22 698 i slutet av juni år 2002, vilket motsvarar 9 % av antalet företag i hela landet. Nettoökningen i företagsbeståndet har sjunkit från år 1997, då antalet startade företag överskred antalet nedlagda företag med 450 stycken. År 2002 uppskattas nettoökningen stanna vid 120 företag. Ändringen är en följd av den minskade etableringen av nya företag, ty antalet nedlagda företag har förblivit nästan oförändrat.

Kuvio 12 Aloittaneet ja lopettaneet yritykset Varsinais-Suomessa 1997-2002.

Figur 12 Startade och avslutade företag i Egentliga Finland 1997-2002.

Varsinais-Suomen koulutustarjonta

Suomalaisessa työelämässä työn vaativuus on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Työn tuottavuutta on saatu ko- hoamaan uutta teknologiaa ja osaavaa työvoimaa käyttä- mällä. Suomen tulevaisuutta rakennetaan osaamisen kas- vun perustalle.

Varsinais-Suomi on koulutuskeskus, jolla on tarjottavana hyvin monipuoliset koulutusmahdollisuudet. Tarjolla on laa- ja kirjo opintoaloja kaikilla koulutusasteilla. Nykyiset ja tu- levat opiskelijat muodostavat sen resurssin, jonka avulla erilaista tuotannollista toimintaa alueella uudistetaan ja yl- läpidetään. Lähivuosina 'suuret ikäluokat' alkavat poistua työmarkkinoilta ja työmarkkinoille tulevien nuorten ikäluo- kat ovat näitä kolmanneksen pienempiä. Riittääkö tulevassa tilanteessa tekijöitä vapautuviin töihin?

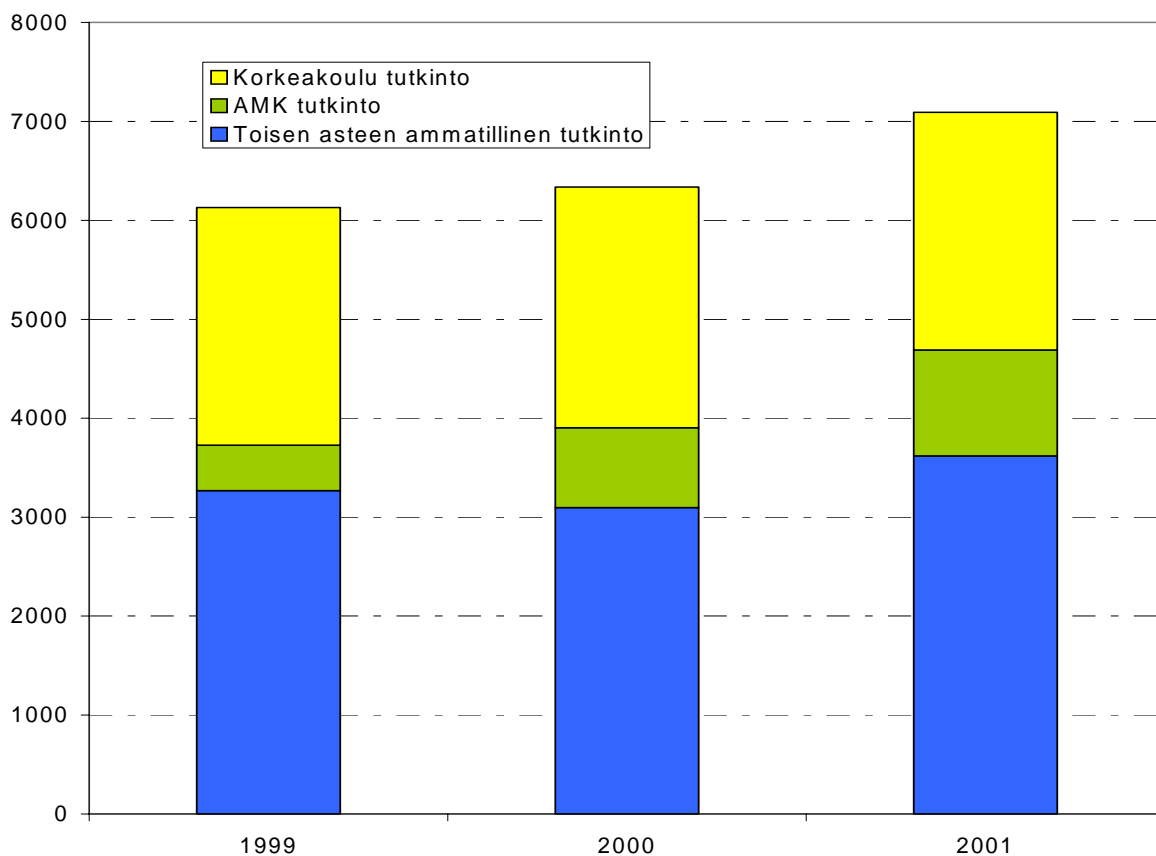
Varsinais-Suomessa on vähintään toisen asteen oppilaitok- sissa suoritettu vuosittain noin 7 000 tutkintoa. Näistä puo- let on toisen asteen ammatillisia, kolmannes korkeakoulu- ja lähes viidennes ammattikorkeakoulututkintoja.

Egentliga Finlands utbildningsutbud

I det finländska arbetslivet har arbetet blivit allt mer krä- vande de senaste åren. Arbetets produktivitet har kunnat höjas genom att utnyttja ny teknologi och kompetent ar- betskraft. Finlands framtid byggs på en grund av ökad kom- petens.

Egentliga Finland är ett utbildningscentrum som tillhanda- håller mycket mångsidiga utbildningsmöjligheter. Utbudet består av en bred mångfald studieområden på alla utbild- ningsnivåer. De studerande i dag och i framtiden utgör den resurs med vilken olika slag av produktiv verksamhet förny- as och upprätthålls. Under de närmaste åren börjar "de sto- ra åldersklasserna" avgå från arbetsmarknaderna och de ål- dersklasser med ungdomar som kommer in på arbetsmark- naderna är en tredjedel mindre än dem. Finns det tillräckligt folk att utföra de lediga arbetena i framtiden?

I Egentliga Finland har årligen cirka 7 000 examina avlagts vid minst andra stadiets läroanstalter. Av dem utgörs hälft- en av andra stadiets yrkesinriktade, en tredjedel högskole- och nästan en femtedel yrkeshögskoleexamina.

Kuvio 13 Varsinais-Suomessa suoritettujen tutkintojen määrä eri koulutusasteilla.

Figur 13 Antalet avlagda examina i Egentliga Finland de olika utbildningsnivåerna.

Lähde: Tilastokeskus, sijoittumispalvelu

Källa: Statistikcentralen, placeringstjänst

Edellä väestöä koskevassa luvussa esitettiin arvio eläköitymisen määrällisestä laajuudesta Varsinais-Suomessa: ennen vuotta 2010 vuosittain 4 000 –5 000 työllistä siirtyä eläkkeelle ja poistuma kasvaa seuraavalla vuosikymmenellä. Tutkinnon suorittaneiden määrä on siis selvästi suurempi kuin tällä vuosikymmenellä odotettavissa oleva eläkkeelle siirtymisestä johtuva työvoiman tarve.

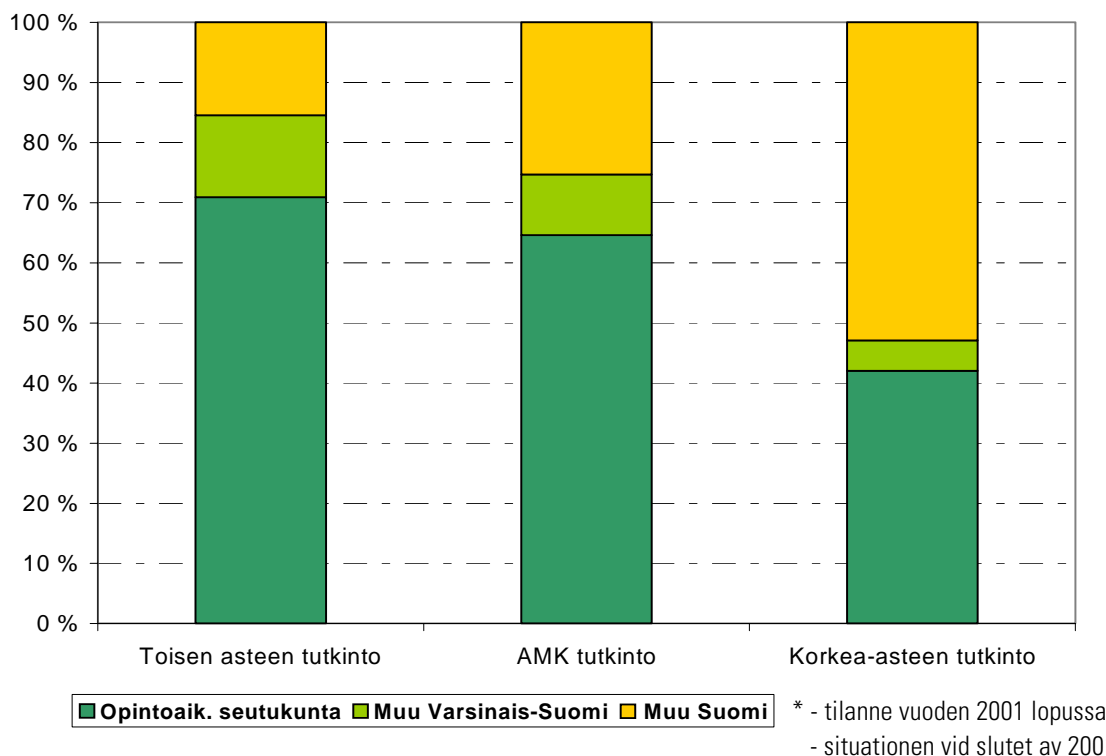
Viime vuosina on keskusteltu siitä kuinka suuri osa Varsinais-Suomessa tutkinnon suorittaneista siirtyy töihin muualle. Tutkinnon suorittaneista jää Varsinais-Suomeen 70 prosenttia maakunnasta muuton ollessa suurin korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla (53 prosenttia) ja pienin toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneilla (15 prosenttia).

On kuitenkin muistettava, että yliopistoilla ja korkeakouluilla on valtakunnallisia tehtäviä kuten esimerkiksi Åbo Akademiella ruotsinkielisen kulttuurin ja palveluiden ylläpito ja kehittäminen oman perustehtävänsä – tutkimus ja opetus – välityksellä. Lisäksi Varsinais-Suomen tulokset ovat tutkinnon jälkeisen alueellisen sijoittumisen kannalta pääosin hieman parempia kuin Pirkanmaan vastaavien oppilaitosten. Jos tulevana vuosina ei saada entistä suurempaa osaa valmistuneista jäämään Varsinais-Suomeen, niin vuosittain tulee työmarkkinoille vajaat 5 000 uutta tutkinnon suorittanutta henkilöä.

I kapitlet ovan om befolkningen framfördes en uppskattning av den volymmässiga omfattningen av pensionerade i Egentliga Finland: före år 2010 avgår 4 000 - 5 000 arbetande med pension och avgången ökar under följande decennium. Antalet som avlägger examen är alltså klart större än det behov på arbetskraft som orsakas av antalet sådana som förväntas avgå med pension detta decennium.

De senaste åren har man diskuterat hur stor del av dem som avlagt examen i Egentliga Finland börjar arbeta på annat håll. Av dem som avlagt examen förblir 70 procent i Egentliga Finland, varvid de flesta av sådana som flyttar bort från landskapet är sådana som har avlagt examen på högsta stadiet (53 procent) och minst sådana som avlagt yrkesexamen på andra stadiet (15 procent).

Man bör dock minnas att universiteten och högskolorna har riksomfattande uppgifter liksom exempelvis Åbo Akademi har genom sin grunduppgift - forskning och utbildning - för att upprätthålla och utveckla den svenskspråkiga kulturen och servicen. Därtill är Egentliga Finlands resultat med hänsyn till den regionala placeringen efter avlagd examen till största delen litet bättre än motsvarande läroanstalter i Birkaland. Om man inte under de kommande åren får en allt större del av de utexaminerade att bli kvar i Egentliga Finland, så kommer det årligen knappt 5 000 nya personer med avlagt examen ut på arbetsmarknaderna.

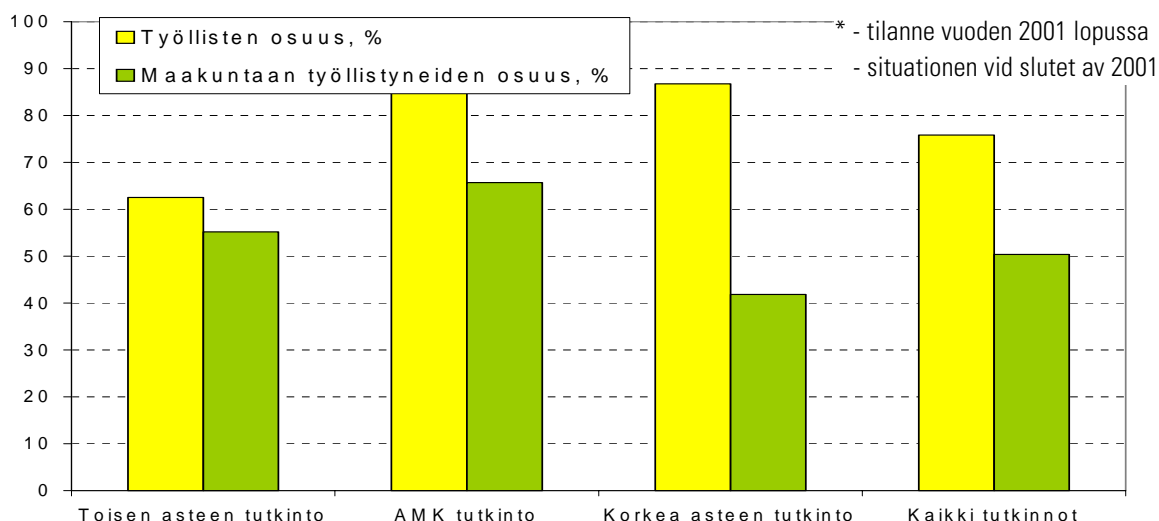
Kuvio 14 Tutkinnon suorittaneiden* (1998-31.7.2001) asuinpaikka koulutusasteen mukaan, % Lähde: Tilastok., sijoittumispalvelu
Figur 14 Boningsorten för dem som avlagt examen i Egentliga Finland 1998-31.7.2001 enligt utbildningsstadium.

Tutkinnon suorittaneiden sijoittumiseen vaikuttaa keskeisesti alueen työllisyystilanne. Varsinais-Suomesta muuteen muualle yleensä sen vuoksi, ettei koulutusta vastaavaa työtä ei ole tarjolla. Tilastokeskuksen *sijoittumistilaston* mukaan vuosina 1998-2000 tutkinnon suorittaneista keskimäärin 3 000 henkilöä vuodessa työllistyi vuoden 2001 loppuun mennessä Varsinais-Suomeen. Kun verrataan eri koulutusaloja keskenään huomataan, että kaikilla koulutusasteilla terveys- ja sosiaalialan tutkinnon suorittaneilla oli Varsinais-Suomeen sijoittuneiden osuus suurin. Kun verrataan työllistävyyttä eri koulutusasteilla huomataan, että sekä ammattikorkeakoulu- että korkeakoulututkinnon suorittaneilla työllistyneiden osuus oli 90 prosentin tasoa. Toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneista 2/3 oli työllistynyt – tämä ei tarkoita, että kolmannes olisi jäänyt työttömäksi vaan sitä, että moni on jatkanut opintojaan.

Työvoiman saatavuus näyttää muodostuvan ongelmaksi myös lähimmän vuosikymmenen aikana Varsinais-Suomessa. Suorittavien tutkintojen määrän ja vielä tutkintoon suorittavien Varsinais-Suomeen sijoittumisenkin näkökulmasta tilanne vaikuttaa hallittavissa olevalta. Näin kun tarkastellaan kokonaismääriä, mutta tilanne ei varmasti ole sama kaikilla toimialoilla ja kaikissa ammateissa. Esimerkiksi terveys ja sosiaalipalvelujen kohdalla nykyinen tutkinnon suorittaneiden määrä näyttää riittävän juuri ja juuri eläköitymisen kautta vapautuvien paikkojen täyttämiseen. Lisäksi tulisi hoitaa ammattikohtainen osuvuus ja vastata työpaikkojen määrän kasvuun. Eikä kaikilla aloilla (kuten metalliteollisuudessa) tilanne ole edes näin hyvä. Varsinais-Suomen on pystyttävä pitämään alueen oppilaitoksista valmistuvat alueen työllisinä asukkaina nykyistä kattavammin. Eläköityminen lisää työllistymismahdollisuuksia, mutta se ei yksin riitä. Lisäksi tarvitaan muita työllistymismahdollisuuksia ja nuorten tärkeäksi kokemien palvelujen kehittämistä, jotta alueen vetovoimaisuus edelleen kohentuisi.

Områdets sysselsättningsläge påverkar centralt placeringen av dem som avlagt examen. Oftast flyttar man bort från Egentliga Finland eftersom det inte finns arbete som motsvarar utbildningen till buds. Enligt Statistikcentralens placeringsstatistik sysselsattes i medeltal 3 000 personer om året av dem som avlagt examen 1998-2000 före utgången av år 2001 i Egentliga Finland. Då man jämför hur de utexaminerade kunde sysselsätta sig utifrån de olika utbildningsstadierna märker man att andelen sysselsatta som avlagt både yrkeshögskole- och högskoleexamen var på nivån 90 procent. Av dem som avlagt yrkesinriktad examen på andra stadiet hade 2/3 blivit sysselsatta - detta innebär inte att en tredjedel hade blivit arbetslös utan att många fortsatte sina studier.

Tillgången på arbetskraft verkar bli ett problem även under det närmaste decenniet i Egentliga Finland. Sett från synpunkten antalet avlagda examina och därtill med hänsyn till hur de som avlagt examen placerat sig i Egentliga Finland ser det ut som om situationen skulle kunna behärskas. Så förhåller det sig om man granskar totalantalet, men situationen är säkert inte den samma inom alla branscher och i alla yrken. Till exempel i fråga om hälsan och den sociala servicen verkar det nuvarande antalet avlagda examina med knapp nöd räcka till för att fylla det antal arbetsplatser som blir lediga genom avgången med pension. Vidare borde man se till att behoven tillgodoses i de enskilda yrkena och svara mot det ökade antalet arbetsplatser. Och inte är heller situationen ens sådan inom alla branscher (liksom inom metallindustrin). Egentliga Finland måste mer täckande än i dag kunna hålla kvar dem som utexamineras från regionens läroanstalter som sysselsatta invånare. Avgången med pension ökar sysselsättningsmöjligheterna men detta är inte tillräckligt i sig. Därtill behövs det andra sysselsättningsmöjligheter och en utveckling av sådana tjänster som ungdomarna anser vara viktiga, för att regionens attraktivitet alltfjämt skall höjas.

Kuvio 15 Työllistyneiden osuudet kaikista alueella 1998-31.7.2001 tutkinnon suorittaneista* koulutusasteittain. Lähde: Tilastok. Figur 15 Boningsorten för dem som avlagt examen* i Egentliga Finland 1998-31.7.2001 enligt utbildningsstadium. Statistikcent.

Varsinais-Suomen kilpailukyky

Yritysten sijaintipäätökseen vaikuttavat tekijät

Alueellisten kilpailukykymittareiden kehittämiseksi ovat kauppakamarit yrityskyselyiden avulla kartoittaneet yritysten sijaintipäätöksiin vaikuttavia tekijöitä. Vastaukset perustuvat yritysjohdajien arvioihin tekijöistä, joita ei pääsääntöisesti ole mahdollista muulla tavoin tilastollisesti mitata. Arviointi antaa kuvan eri tekijöiden vaikutuksista ja niiden keskinäisestä merkityksestä alueen vetovoimaisuuden suhteen. Vuoden 2002 lopulla tehdyn kyselyn tulosten pohjalta valittiin 17 alueen kilpailukykyyn keskeisimmin vaikuttavaa tekijää, joiden merkitys sijaintipäätöksen tekemisen kannalta on arvioitu asteikolla yhdestä viiteen.

Merkitys sijaintipäätökseen

(1=ei lainkaan merkitsevä; 5= erittäin merkitsevä).

§ Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	3,78
§ Henkilöliikenneyhteydet yleisesti	3,67
§ Tavaraliikenneyhteydet yleisesti.....	3,67
§ Lentoliikenneyhteydet/suorat yhteydet.....	3,67
§ Satamien yhteydet.....	3,67
§ Asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys	3,32
§ Asuntojen saatavuus	3,02
§ Yritysten väliset yhteistyömahdollisuudet	2,96
§ Asuntojen hinta	2,90
§ Kuntien tukitoimet investointien edistämiseksi	2,76
§ Alihankkijoiden saatavuus	2,73
§ Koulutustarjonta työntekijöille.....	2,65
§ Ammattikorkeakoulujen koulutustarjonta	2,61
§ Ammattikoulujen koulutustarjonta.....	2,61
§ Yksityisten liikepalvelujen tarjonta.....	2,55
§ Julkiset yrityspalvelut.....	2,43
§ Yliopistojen koulutustarjonta.....	2,24

Egentliga Finlands konkurrenskraft

Faktorer som påverkar lokaliseringsbesluten

För att utveckla de regionala mätinstrumenten för konkurrenskraften har handelskamrarna med hjälp av företagsenkäter kartlagt de faktorer som påverkar företagens lokaliseringsbeslut. Svaren baserar sig på faktorer som påverkar företagsledarnas bedömningar, vilka det inte i regel är möjligt att statistiskt mäta på annat sätt. Uppskattningen ger en bild av de olika faktorernas effekter och deras inbördes betydelse i fråga om regionens attraktivitet. Utifrån resultaten av den förfrågan som gjordes i slutet av år 2002 utvaldes 17 faktorer som mest centralt inverkade på regionens attraktivitet, vilkas betydelse med hänsyn till fattandet av lokaliseringsbesluten har bedömts med en skala från ett till fem.

Merkitys sijaintipäätökseen

(1=ei lainkaan merkitsevä; 5= erittäin merkitsevä).

§ Tillgången på lämplig arbetskraft för företaget.....	3,78
§ Persontrafikförbindelserna i allmänhet.....	3,67
§ Godstrafikförbindelserna i allmänhet.....	3,67
§ Flygtrafikförbindelserna/direkta förbindelser	3,67
§ Hamnarnas förbindelser	3,67
§ Boendemiljöns trygghet och trivsel.....	3,32
§ Tillgången på bostäder.....	3,02
§ Möjligheterna till samarbete mellan företagen.....	2,96
§ Bostädernas pris	2,90
§ Kommunernas åtgärder för att främja investering.....	2,76
§ Tillgången på underleverantörer	2,73
§ Utbildningsutbud för arbetstagarna	2,65
§ Yrkeshögskolornas utbildningsutbud	2,61
§ Yrkesskolornas utbildningsutbud	2,61
§ Utbudet av privata affärstjänster.....	2,55
§ Offentlig företagservice.....	2,43
§ Universitetens utbildningsutbud	2,24

Varsinais-Suomen kilpailukykyä kartoittavan kyselyn tulokset

Kysely lähetettiin kaikille Turun kauppakamarin jäsenille ja siihen vastasi 240 yritystä. Vastaukset eri sijaintipäätöksiin vaikuttavien tekijöiden tasosta annettiin asteikolla 1–5. (1=erittäin huono; 5=erittäin hyvä).

Vastausten perusteella Varsinais-Suomen kilpailukyky yritysten sijaintipäätöksiin vaikuttavien tekijöiden osalta näyttää hyvältä, sillä lähes kaikkien tekijöiden osalta arvio nousi yli laskennallisen keskitason. Painotettuna keskiarvona Varsinais-Suomi sai kokonaiskilpailukykyindeksin arvoksi 3,62. Yksittäisistä tekijöistä alle arvon kolme jäivät vain *Kuntien tukitoimet investointien edistämiseksi* sekä *Lentoliikenneyhdydet*. Korkeimman arvosanan Varsinais-Suomi sai asuinympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden osalta.

Selvästi suurin yksittäinen ongelma Varsinais-Suomen kilpailukyyn kannalta näyttäisi olevan lentoliikenteen palvelutaso. Lentoliikenteen ja suorien yhteyksien merkitys alueen kilpailukyyn kannalta on korkea, mutta kuten edellä mainittiin, sen arvio jää selvästi alle keskitason.

Tärkeimmän yksittäisen tekijän, työvoiman saatavuuden osalta arvio on keskitasoa korkeampi, eli 3,54. Tämä koostuu siten, että 17 % yrityksistä katsoo ammattitaitoista työvoimaa olevan saatavilla erittäin hyvin, 40 % mielestä melko hyvin ja 27 % mielestä kohtalaisesti. Sen sijaan 13 % vastaajista on sitä mieltä, että työvoimaa on saatavilla huonosti, mutta vain 2 % mielestä erittäin huonosti. Jos kuitenkin verrataan työvoiman saatavuuden arviota sen merkitykseen alueen kilpailukykytekijänä, on selvää että tähän tulee mahdollisuuksien mukaan edelleen panostaa.

Varsinais-Suomen alue koetaan erittäin hyvänä alueena asuinviihtyvyyden kannalta. Peräti 88 % vastaajista katsoi, että Varsinais-Suomen viihtyisyys ja turvallisuus on joko hyvää tai erittäin hyvää tasoa. Asuntoja on myös hyvin saatavilla ja toisaalta hintatasokin on sopiva. Toisaalta kauppakamareiden *Alueiden kilpailukyky 2002* selvityksen vastausten pohjalta suurin osa yritysjohtajista pitää omaa aluettaan viihtyisänä ja turvallisena. Ainoita selkeitä ongelmia tämän suhteen onkin havaittavissa vain pääkaupunkiseudulla, jossa muun muassa asuntojen huono saatavuus ja korkea hinta arvioidaan keskeiseksi kilpailukykyä alentavaksi tekijäksi.

Enkätresultaten av kartläggningen av Egentliga Finlands konkurrenskraft

Förfrågan tillsändes alla medlemmar av Åbo handelskammare och den besvarades av 240 företag. Svaren på nivån för de olika faktorer som påverkar lokaliseringsbesluten gavs enligt skalan 1-5.

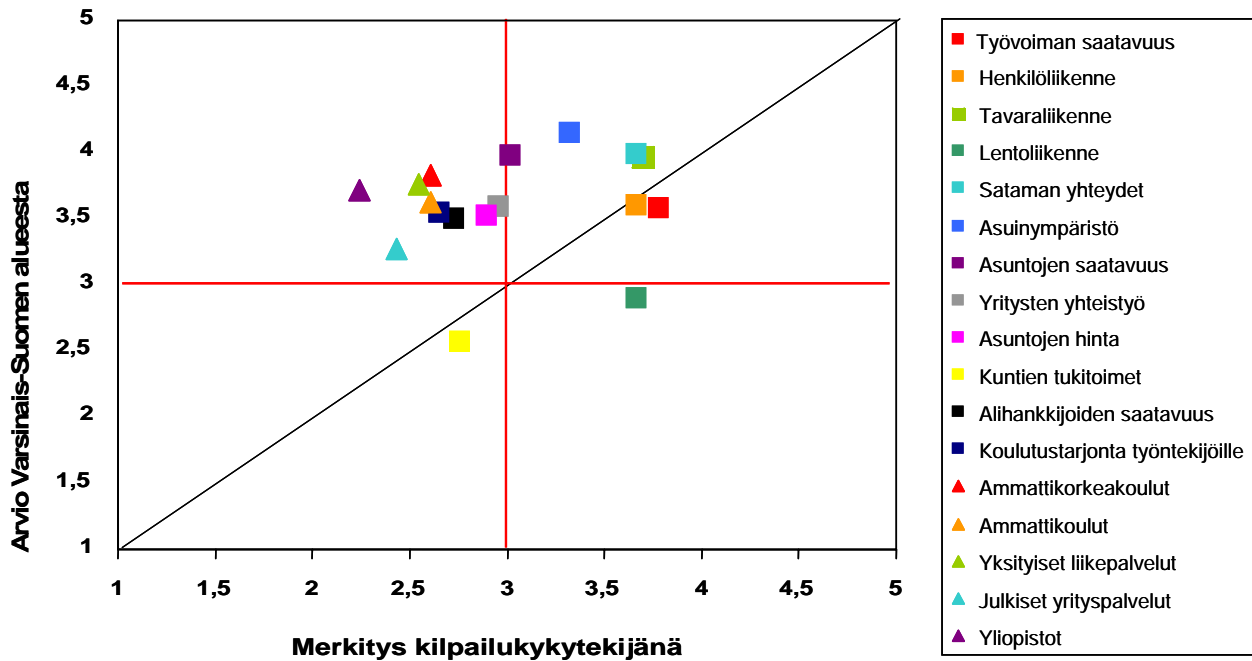
(1= synnerligen dålig; 5=synnerligen god)

På basis av svaren förefaller Egentliga Finlands konkurrenskraft i fråga om de faktorer som påverkar företagets lokaliseringsbeslut vara god, ty nästan för alla faktorer steg bedömningen över den kalkylmässiga medelnivån. Som vägt medeltal fick Egentliga Finland värdet 3,62 som totalkonkurrensindex. Bland de enskilda faktorerna stannade *Kommunernas stödåtgärder för att främja investeringar* samt *Flygtrafikförbindelserna* under värdet tre. Det högsta vitsordet fick Egentliga Finland för boendemiljöns trygghet och trivsel.

Det klart största problemet med tanke på Egentliga Finlands konkurrenskraft förefaller vara flygtrafikens servicenivå. Betydelsen av flygtrafiken och de direkta förbindelserna är stor med hänsyn till regionens konkurrenskraft, men liksom ovan nämndes, förblir dess värde klart under medelnivån.

Värdet för den viktigaste enskilda faktorn, tillgången på arbetskraft, är högre än medelnivån, dvs. 3,54. Detta bildas av att 17 % av företagen anser att tillgången på yrkeskunnig arbetskraft är synnerligen god, 40 % anser att tillgången på yrkeskunnig arbetskraft är rätt god och 20 % anser att den är skälig. Däremot är 13 % av dem som svarat av den åsikten att tillgången på arbetskraft är dålig, men endast 2 % anser att den är synnerligen dålig. Om man dock jämför värdet för tillgången på arbetskraft med dess betydelse som konkurrensfaktör för regionen, är det klart att man i mån av möjlighet alltså bör satsa på den.

Regionen Egentliga Finland upplevs som ett synnerligen bra område med hänsyn till boendetrivseln. Hela 88 % av besvararna ansåg att trivseln och tryggheten i Egentliga Finland är antingen på god eller synnerligen god nivå. Bostäder finns också väl tillgängliga och å andra sidan är även prisnivån lämplig. Å andra sidan anser största delen av företagsledarna, utgående från svaren i utredningen om områdenas konkurrenskraft 2002, det egna området vara trivsamt och tryggt. De enda klara problemen i detta hänseende kan i själva verket observeras endast i huvudstadsregionen, där bland annat den dåliga tillgången på bostäder och det höga priset bedöms som en central faktor som sänker konkurrenskraften.

Kuvio 16 Yritysten sijaintipäätökseen vaikuttavat tekijät Varsinais-Suomessa

Figur 16 Faktorer som påverkar lokaliseringsbesluten i Egentliga Finland

Seutukuntaakohtainen tarkastelu

Eri kilpailukytekijöiden saamat arviot poikkeavat seutukunnittain melko vähän. Ainoa selkeämpi ero on havaittavissa Loimaan osalta, jonka kilpailukykyindeksin arvo on hieman keskimääräistä pienempi. Kaikkien erikseen mitatun neljän seutukunnan (Turunmaan seutukuntaa ei käsitellä erikseen pienen vastausmäärän vuoksi) kilpailukykyindeksi nousee yli keskitason, eli jokaisessa seutukunnassa arvioidaan asioiden olevan enemmän hyvin kuin huonosti.

Loimaan kilpailukykyä suhteessa muihin seutukuntiin nakertaa lähinnä arviot ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta sekä satamien tarjoamien yhteyksien sopimattomuus alueen yrityksille. Myös alihankkijoiden saatavuutta pidetään Loimaan seudulla ongelmana. Työvoiman ja myös alihankkijoiden saatavuutta pidetään parhaana Salon seudulla. Työvoiman saatavuuden osalta ero Turun ja Vakka-Suomen seutukuntiin on hyvin pieni, mutta alihankkijoiden saatavuuden osalta Vakka-Suomi saa jo selvästi huonomman arvion. Yritysten välinen yhteistyö kuitenkin toimii yritysjohdajien oman arvion mukaan Vakka-Suomessa paremmin kuin muissa seutukunnissa.

Suurin yksittäinen ero eri kilpailukytekijöiden osalta on havaittavissa yliopistojen koulutustarjonnan suhteen, jossa Turun seutu saa selvästi paremman arvion. Ammattikorkeakoulun ja ammattikoulutuksen osalta sen sijaan alueelliset erot koulutustarjonnan sopivuuden suhteen ovat hyvin vähäisiä. Kaiken kaikkiaan koulutustarjontaa pidetään yritysten tarpeiden kannalta varsin hyvänä.

Granskning regionkommunis

De värden som de olika konkurrenskraftsfaktorerna erhållit avviker rätt litet regionkommunis. Den enda klara skillnaden kan observeras för Loimaa, vars värde för konkurrenskraftsindexet är litet mindre än genomsnittet. För alla de separat uppmätta fyra regionkommunerna (regionkommunen Åboland behandlas inte skilt för sig på grund av det ringa antalet svar) stiger konkurrenskraftsindex över medelnivån, dvs. i varje regionkommun betraktas sakerna förhålla sig snarare väl än illa.

Konkurrenskraften för Loimaa i relation till de övriga regionkommunerna försämrar främst av bedömningarna om tillgången på yrkeskunnig arbetskraft samt de illa passande förbindelserna som hamnarna erbjuder för områdets företag. Även tillgången på underleverantörer anses vara ett problem i Loimaa-regionen. Tillgången på arbetskraft och underleverantörer anses vara bäst i Saloregionen. I fråga om tillgången på arbetskraft är skillnaden mellan regionkommunerna Åbo och Vakka-Suomi mycket liten, men tillgången på underleverantörer får en klart sämre bedömning i Vakka-Suomi. Samarbetet mellan företagen fungerar dock enligt företagsledarnas egen uppskattning bättre i Vakka-Suomi än i de andra regionkommunerna.

Den största enskilda skillnaden mellan de olika konkurrenskraftsfaktorerna kan noteras i fråga om universitetens utbildningsutbud, där Åboland-regionen får en klart bättre bedömning. Vad yrkeshögskolan och yrkesutbildningen beträffar är däremot de regionala skillnaderna i lämpligt utbildningsutbud mycket obetydliga. Summa summarum anses utbildningsutbudet vara rätt bra med tanke på företagens behov.

Seutukuntaehtaisiin arvioihin saattavat vaikuttaa talousalueen koko ja asukasmäärä. Suuremmalla alueella työvoiman potentiaalinen määrä ja liikkuvuus on luonnollisesti suurempaa ja parantaa näin yritysten rekrytointimahdollisuuksia. Yritysten suurempi määrä taas helpottaa alihankkijoiden ja yhteistyökumppanien löytymisessä ja suuremmalla talousalueella luonnollisesti myös muu palvelutarjonta on suurempaa. Toisaalta sekä työvoiman että alihankkijoiden saatavuutta pidetään parhaana Salon seudulla. Tämä antaisi kuvan seudun elinkeinotoiminnan kehittyneestä klusterirakenteesta, jossa alueella toimivien eri yritysten tuotanto ja palvelut tukevat hyvin toisiaan.

Toimialoittainen tarkastelu

Arvioitaessa Varsinais-Suomen kilpailukykyä yrityksen toimintaympäristönä olivat myös toimialakohtaiset erot hyvin pieniä ja kaikkien eri toimialojen arvion mukaan Varsinais-Suomen kilpailukyky ylittää selvästi laskennallisen keskitason. Tämä tarkoittaa myös sitä, että seutukuntaehtaiset, joskin pienet, erot eivät ole selitettävissä eri alueiden erityyppisillä tuotantorakenteilla, vaan kyse on nimenomaan alueellisista eroista.

Suurimmat toimialakohtaiset erot on havaittavissa lentoliikenneyhteyksien, työntekijöille suunnatun koulutustarjonnan, ammattikoulujen koulutustarjonnan sekä yliopistojen koulutustarjonnan osalta. Nykyiset lentoliikenneyhteydet ovat teollisuuden kannalta keskimäärin selvästi paremmiin tarpeet täyttäviä kuin palveluyritysten kannalta. Huonoimpana lentoliikenneyhteydet kokevat kuljetus- ja logistiikka-alan yritykset. Parhaiten nykyinen palvelutaso sopii graafiselle teollisuudelle ja sähkötekniselle teollisuudelle.

Koulutustarjonnan osalta graafinen teollisuus kokee työntekijöiden koulutusmahdollisuudet ja ammattikoulujen tarjonnan erityisen hyvinä. Selvästi huonona ei kilpailukykytekijöitä pidetä millään toimialalla, mutta huonoimman arvosanan molempien osalta antaa elintarviketeollisuus.

Yliopistojen koulutustarjontaa arvioitaessa palvelualojen tyytyväisyys korostuu melko selkeästi. Osittaisena syynä tähän saattaa olla myös se, että kyseisen koulutuksen merkitys yrityksen toiminnan kannalta jonkin verran korostuu palvelualoilla. Toisaalta teknisen korkeakoulutuksen vähäisyys Turun yliopistoissa on alueen teollisuuden kannalta selkeä ongelma. Suurin osa yliopistojen nykyisestä teknisestä koulutuksesta palvelee enemmän eri palvelualoja ja erityisesti liike-elämän palveluihin usein luokiteltavia toimialoja.

Värdena regionkommunvis kan påverkas av ekonomiområdets storlek och invånarantal. På ett större område är arbetskraftens potentiella volym och rörlighet naturligtvis större och den förbättrar sålunda företagens rekryteringsmöjligheter. Det större antalet företag gör det igen lättare att finna underleverantörer och samarbetsparter och på ett större ekonomiområde är givetvis även det övriga serviceutbudet större. Å andra sidan betraktas både tillgången på arbetskraft och underleverantörer vara bäst i Saloregionen. Detta skulle ge en bild av regionens utvecklade klusterstruktur för näringsverksamheten, där produktionen och tjänsterna av de olika företag som är verksamma inom området väl stöder varandra.

Granskning branschvis

Vid en bedömning av Egentliga Finlands konkurrenskraft som verksamhetsmiljö för företaget var skillnaderna branschvis mycket små och enligt värdet för alla de olika branscherna överskrider Egentliga Finlands konkurrenskraft klart den kalkymässiga medelnivån. Detta innebär även att skillnaderna regionkommunvis, om ock små, inte kan förklaras med de olika typerna av produktionsstrukturer för de olika områdena, utan det är uttryckligen fråga om regionala skillnader.

De största skillnaderna branschvis kan observeras i fråga om *flygtrafikförbindelserna, utbildningsutbudet för arbetstagarna, yrkesskolornas utbildningsutbud* samt *universitetens utbildningsutbud*. De nutida flygtrafikförbindelserna är sådana att de i genomsnitt klart bättre tillgodoser behoven för industrin än för serviceföretagen. Som sämst upplevs flygtrafikförbindelserna av företagen i transport- och logistikbranschen. Bäst passar den nuvarande servicenivån för den grafiska industrin och den elektrotekniska industrin.

I fråga om utbildningsutbudet upplever den grafiska industrin utbildningsmöjligheterna för arbetstagarna och yrkesskolornas utbud som synnerligen bra. Som klart dåliga betraktas konkurrensfaktorer inte inom någon bransch, men det sämsta vitsordet för bådas del ges av livsmedelsindustrin.

Vid en bedömning av universitetens utbildningsbehov framhålls servicebranschernas tillfredsställelse ganska tydligt. En partiell orsak till detta kan även vara det faktum att betydelsen av utbildning för denna bransch med tanke på företagets verksamhet framhävs i någon mån inom servicebranscherna. Å andra sidan är den ringa tekniska högskoleutbildningen vid Åbo universitet ett klart problem från regionens synpunkt. Största delen av universitetens nuvarande tekniska utbildning betjänar mer olika servicebranscher och speciellt sådana branscher som klassificeras som affärlivets tjänster.

LOPUKSI

Maakunnan tila -katsaus toteutetaan vuoden 2003 aikana siten, että keväällä julkaistussa (2003/I) osassa arvioidaan väestön, työllisyyden, tuotannon, koulutuksen ja kilpailukyyn kehittymistä uusimpien tietojen perusteella. Käytännössä katsauksessa arvioidaan vuosien 2002 ja 2003 kehitystä ja kehitysnäkymiä. Syksyllä julkaistavassa (2003/II) osassa ennakoidaan vuotta 2004 pääsääntöisesti samojen tunnuslukujen avulla kuin keväänkin katsauksessa.

Maakunnan tila 2003/I -katsaus on laadittu Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelun toimesta. Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelu on Varsinais-Suomen TE-keskuksen ja Varsinais-Suomen liiton keväällä 2002 perustama elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden kehitystä analysoiva ja siitä tiedottava palvelu.

Turun kauppakamarin asiamies Jarkko Heinonen toteutti ja analysoi katsaukseen Varsinais-Suomen yritysten kilpailukykytekijöitä kartoittavan selvityksen tuloksia. Kiitämme yhteistyöstä.

SLUTORD

Översikten Landskapets tillstånd sammanställs under år 2003 sålunda att utvecklingen av befolkningen, sysselsättningen, produktionen, utbildningen och konkurrenskraften utifrån de nyaste uppgifterna utvärderas i den del som ges ut på våren (2003/I). I praktiken utvärderas i översikten utvecklingen och utvecklingsutsikterna åren 2002 och 2003. I den del som ges ut på hösten (2003/II) lämnas en prognos för år 2004, i regel med hjälp av samma nyckeltal som i vårens översikt.

Översikten Landskapets tillstånd 2003/I har gjorts upp genom åtgärd av Egentliga Finlands forsknings- och framsyn service. Egentliga Finlands forsknings- och framsyn service är inrättad på våren 2002 av Egentliga Finlands TE-central och Egentliga Finlands förbund, som analyserar utvecklingen för näringslivet och arbetsmarknaderna och informerar därom.

Ombudet för Åbo handelskammare Jarkko Heinonen utarbetade och analyserade för översikten resultatet av den utredning som kartlade konkurrenskraftsfaktorerna för Egentliga Finlands företag. Vi tackar för samarbetet.

INDIKAATTORILIITE**INDIKATORBILAGA****OHJELMAINDIKAATTORIT**

	2000	2001	2002e
Väestö ja työllisyys			
<i>Väkiluku</i>	447 103	449 293	450 953
<i>Kokonaisnettomuutto</i>	1 344	2 016	1 586
<i>Työllisyysaste, %</i>	69,6	69,5	70,2
<i>Työpaikkaomavaraisuus</i>	98,6	98,6	
Yritystoiminta ja rakentaminen			
<i>Alueella työssäkäyvät</i>	195 164	196 495	
<i>Aloittaneiden yritysten määrä</i>	1 973	1 909	1 800
<i>Lopettaneiden yritysten määrä</i>	1 721	1 657	1 700

YLEISINDIKAATTORIT**Väestö ja työllisyys**

<i>Syntyneiden enemmitys</i>	223	169	74
<i>Työttömyysaste</i>	11,1	10	10,1
<i>Työttömät työnhakijat (ml. lom.) keskimäärin/kk.</i>	25 053	22 732	22 888
<i>Pitkäaikaistyöttömien määrä</i>	7 555	5 982	
<i>< 25-vuotiaiden työttömien määrä</i>	3 259	2 929	3 059
<i>> 50-vuotiaiden työttömien määrä</i>	8 188	7 529	7 354

Tuotanto

<i>Bkt / asukas, 1000 €</i>	22,1	22,3	22,8
<i>Tuotannon kasvu, %</i>	13,6	1,3	2,7

ERITYISINDIKAATTORIT**Osaaminen**

<i>Tutkinnon suorittaneiden osuus, %</i>	58,9	60,2	
<i>Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus, %</i>	22,9	23,2	
<i>Koulutustasoindeksi</i>	274	278	

Hyvinvointi

<i>Taloudellinen huoltosuhte</i>	1,27	1,27	1,28
----------------------------------	------	------	------

Elinkeinoelämä

<i>Toimipaikkojen lukumäärä</i>	23 005		
<i>Toimipaikkojen liikevaihto, milj. €</i>	24 392		
<i>Toimipaikkojen toimialarakenne, %</i>			
- alkutuotanto	5,2	4,4	
- jalostus	30,9	31,2	
- palvelut	62,4	62,8	
<i>Maatilojen lukumäärä</i>	8 509	8 197	7 950

Maakunnan tila Landskapets tillstånd 1/2003

Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelun julkaisuja
Publikationer av Egentliga Finlands forskning och framsyn service

Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelu
Egentliga Finlands forskning och framsyn service
Ratapihankatu 36, 20100 Turku
puh/tel (02) 2100 400, fax 2100 401
ennakointi@luotain.fi

Lisätietoja / ytterligare information

Leena Karlström
Varsinais-Suomen liitto / Egentliga Finlands förbund
Ratapihankatu / Bangårdsgatan 36
Turku / Åbo
puh/tel (02) 2100 929
leena.karlstrom@varsinais-suomi.fi